

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna petstina vrsta
malih oglasov po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštelna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 59.011, Praga in Dunaj 24.797.

1914 - 1924.
»O, mir, božansko soglasje, vzra-
doščena glasba osvobodjene duše, v ka-
teri se topijo bol in veselje, življenje
in smrt ter sovražna in bratska ple-
mena! Ljubim te, koprim za teboj,
postal boš moja last...«
(Romain Rolland v »Jean Christophe«.)

Deset let je minulo, odkar je zazijal
prepad, ki je v kratkem razdobju petih let
pogoltnil 12 milijonov nedolžnih človeških
žrtev. Deset let... Evropa je bila v tistih
dnevi žejna krvi in na kontinentu so se
pojaviли grozeči apokaliptični znaki, tajna
diplomacija je pričakovala v plašnem dr-
htenju rojstvo velikega zla, strašnega po-
kolja in začelka vseh nesreč. Nekaj je vi-
selo v ozračju... Toda nihče ni vedel toč-
ne definicije onega, kar je bilo neizogibno.
Široke mase izpočitih, socialno in ekonom-
sko zdravih narodov so se na mah udale
varljivim misli, da bo ves spopad Avstrije z
malo Srbijo ostal lokaliziran. »V treh me-
secih je vsega konec! To je bil refrén, ki
je odmeval iz prvih vojnih edinic. Toda pri-
šlo je drugače. »Trije meseci« so se iz-
premenili v dolga štiri leta. Gorje je pre-
kipevalo na severu in jugu, vzhodu in za-
padu. Tiste iluzije o herojski borbi, kakor
si jo je zamislil kak vojni slikar izza dobe
»očeta« Radeckega, je bilo kmalu konec.
Ostala je brezupna, osmojena in krvava
realnost... Vojna je divjala in zahtevala
hekatombe človeških in materialnih žrtev.
Fronta je najprej požrla aktivno službo,
linijsko vojskovanje. Kmalu je vgriznila v sil-
ne rezerve, jih razbila in prisilila k novim
razvrstitvam, zbiranju moči. Naposled se je
lotila skrajnih rezerv in — zadnjega po-
ziva. In v istem hipu so se zabrisale do-
tedanje razlike. Smrt je zamahnila s svojo
ogromno koso in je zadela poleg osemnajst-
letnega mladeniča še sivega moža, ki je
štel svojih petdeset križev. S front so pri-
hajali: izpitih, izsušenih obrazov, onemoglih,
sestradanih. Lahko ga je bilo spoznati, ki
je prinesel kal neizogibne smrti. Tolazila
jih je morda misel, da bodo — če treba —
umirali vsaj v domači zemlji in da ne bodo
rovarile granate po njihovih kosteh. In na-
ši domovi so jih sprejemali: rekonvalescen-
te (kar je pomenilo, da so bili še »zrelci«
za fronto) in neizogibne kandidate —
smrti...

Svetovna vojna je uničila blagostanje
Evrope, neizprosno pa je udarila evropsko
kulturo in socialno življenje. Valutin kaos,
uničena produkcija, osiromašenje srednjih
slojev, vse to je rezultat vojne. Kar se je
uničilo v štirih letih, ne bo popravljeno niti
v štiridesetih letih. Državni dolgovi Nem-
čije (z vojnimi stroški vred) so znašali za-
četkom leta 1918. v efektivnem smislu be-
sede mnogo več, kakor je vsa Evropa med-
sebojno dolgovala pred letom 1914. Tako
prof. Alfred Manes v svoji znani knjigi:
»Staatsbankrotte«.

Ni mogoče govoriti o razdejanjih sve-
tovne vojne, da se obenem ne bi spomnili
zločincev, ki so to vojno zakrivali. Nehajmo
že, vendar z enostransko trditvijo, češ, da
je izključno viljeminski imperalizem skup-
no z madžarsko prepotenco zakrivil sve-
tovno vojno. Krivci so povsod! Vojni arhivi
in diplomatični spisi predvotno dobe se
nam odpirajo sedaj v Berlinu, Parizu, v
Londonu, Leningradu in na Dunaju. Jasno
je kot beli dan, da si je Delcasse ravno
tako želel »obračunati«, kakor si ga je želel
Bethmann-Hollweg. Poincaré, Izvolskij, Sa-
zonov, sir Grey itd. niso bili nič manjši
krivci, kakor nadut nemški militaristi. In
najsi smatramo osebe kot postranski rekvizit
te silne tragedije vsega človeštva, resni-
ca ostane, da je v pomanjkanju krščanske
etike moral nujno nastati konflikt, čegar
ozadje so tvorili izključno ekonomski »in-
teresi«. Narodi, ki so baje krvaveli za »sa-
mooodlobo« tlačenih narodov, za velike
»ideale« humanizma: ti narodi so takoj, ko
je kapitalural srednje-evropski blok, poka-
zali z dejanji, da so bila velika gesla le
sredstva in ne namen. Velika Britanija,
to se pravi britanski velekapitalizem, se je
otresla najnevarnejše kontinentalne kon-
kurence — Nemčije — ter prepustila vse
nadaljnje prepire in spore — Franciji. Vze-
la si je kolonije in dovolila Franciji, da
igra vlogo reparacijskega eksekutorja. Po-
ruhrje je obležalo v želodcu Francije. Nik-

do se tega ne veseli tako, kakor britanski
vlekapitalizem, ki smatra vse nazore Fran-
cije ob nedvomno nemškem Renu kot slab-
ljenje vsake aktivnosti Francije v kopni
Evropi. Lloyd George je primerjal Poruhr-
je, oziroma Porenje s silnim hlebom sira,
ki ga je narava postavila Franciji pod nos.
Vsi premijeri so ga vohali: Clemenceau,
Briand, Poincaré. Sladnji se je zdrnil naj-
dalje: nastrgal je dovolj za svoje omelete.
Ali francoski narod je to jed odklonil in
gorečega kuharja odslovil. Sedaj vladata na
zapadu Herriot in Mac Donald. Z njima je
prišlo novo upanje.

Zapad pravi, da hoče moralno podpreti
Društvo narodov. Vsi spori naj se nekr-
vavo rešujejo pred haškim mednarodnim
razsodiščem. Kdo si tega ne bi želel? Spr-
ičo strašnih izkušenj, ki smo jih napravili v
svetovni vojni? Ali vsporedno s prizade-
vanji velikih mirotvorcev se mora preob-
likovati tudi družba. Med nami žive ljudje,
ki smešijo krščansko etiko in moralo, pri
tem pa zagovarjajo nasilje, pridigujejo fa-
natično »ljubezen« do svojega in najstru-
penejše sovraštvo do vsega, kar je tuje.

Dvoboj med Pašičem in Jovanovićem.

SEJA GLAVNEGA ODBORA RADIKALNE STRANKE. — ODLOČEN JOVANOVIČEV NASTOP PROTI SEDANJI VLADI. — VELIK USPES LJUBE JOVANOVIČA. PRIPRAVE ZA PAŠICEVO KAPITULACIJO.

Belgrad, 24. julija. (Izv.) Toliko pri-
čakovana seja glavnega odbora radikalne
stranke se je vršila danes dopoldne in po-
poldne. Seja se je pričela ob 10 dopoldne.

PAŠICEV GOVOR.

Prvi je govoril Pašić, ki je pozdravil
delegat, poslance in ministre. Predlagal
je, naj se sestavi verifikacijski odbor, ki
naj ugotovi pravice odločevanja posamez-
nih članov. Predlagal je sledeče delegate
v verifikacijski odbor: Dr. Katiša, dr. Sa-
jovic, dr. Štambuka, Aleksića in Suboti-
ča. Predlog je bil sprejet. Potem predlaga,
naj odbor zboraže v skupščinski dvorani.
Ta predlog pa je bil odklonjen, ker je bil
Jovanović proti, češ, da ne more dati skup-
ščinske dvorane na razpolago. Nato je bila
seja prekinjena, da se je sestal verifika-
cijski odbor, kateremu se je pridružil tu-
di dr. Janjić kot generalni tajnik radikal-
ne stranke. Verifikacijski odbor je delal
do 12. ure in je verificiral od 70 predlo-
ženih polnomočij 68. Dvoje je bilo spornih.
Iz Slovenije so prišli na to zborova-
nje: za Ljubljano dr. Ravnihar, za ljub-
ljansko oblast dr. Sajovic, za ma-
riborsko oblast dr. Ravnik. Nekatera
okrožja sploh niso bila zastopana. Iz mo-
ravskega okrožja, kjer je kandidiral Na-
stas Petrović, proti njemu pa Pašičev kan-
didat Popović, ni bil verificiran noben de-
legat.

Na popoldanski seji, ki je pričela ob
štirih, ni govoril noben poslanec in ni od
njih pričakovati velikih debat, ker je po-
slanski klub uverjen, da spada končna od-
ločitev pred klub, ne pa pred glavni odbor.
Pašić je prišel v dvorano sam in ni bil
nič aplavdiran. Nekateri poslanci so se
dvignili s sedežev, velik del pa jih je ob-
sedel in se je že pri tej priliki videlo, kdo
je za Pašiča, kdo za Jovanovića. Pašić je
na to pričel svoj govor, v katerem je naj-
prej omenjal svoje tri ostavke. Prečital je
dobesedno le ono z dne 17. julija, ki vse-
buje tezo, da so poslanci izvoljeni na go-
tovem programu, zdaj so se pa od njega
oddaljili. Trdil je, da opozicijski blok radi
sodelovanja s HRSS ne daje garancij za
državno edinstvo in zato zahteva v ostav-
ki volitve. Ko je prečital ostavko, je v na-
metanih stavkih analiziral položaj od gla-
sovanja za budžet do danes. Prečital je ne-
kaj obtožb, ki jih je dobila vlada od voja-
ške komande ob prihodu Radičevih poslan-
cev v Belgrad. Je kakih pet do šest obtožb
Radičevih psolancev, kjer se obdolžujejo
protidržavne agitacije in se navajajo ime-
na nekaterih vojakov, ki so vsled take agi-
tacije kazali protidržavno mišljenje. Ome-
njal je dalje Radičevo akcijo v inozemstvu
in naglašal, da rovari proti državi in pred-
stavlja Belgrad kot središče, odkoder se ru-
je proti miru v državi in dela na to, da
zasede Solun, za kar naj dobi Italija kom-
penzacija na Jadranu, poleg je prodana
Reka. Omenjal je dalje Radičevo delovanje

Ne, po tej poti človeštvo ne ozdravi. Silna
je blasfemija: govoriti o »konsolidaciji« in
uganjati nasilja. Od Rathenaua in Erzber-
gerja, Jaurésa in Caillauxa preko Matteot-
tija do našega Fakina se vije ena sama ve-
rīga zločinov pod nacionalno firmo. Ta duh
mora izginiti iz slovenskega naroda. Treba
ga je izžgati kakor gobavo rano, kajti ta
duh je povzročil svetovno vojno, ki se ne
sme več ponoviti, če naj obstoja še dostoj-
anstvo bele rase, po božji podobi vstvar-
jen človek, njegova kultura in civilizacija.
Ustvarjajmo predpogoje svetovnega miru
med našim lastnim narodom. Svetovna vo-
na je bila le generalna vaja velikega po-
konevanja. Vršila se je še v znamenju je-
kla. Bodoč spopad bi se vršil v znamenju
fosforja in ostalih, satansko zamišljenih
strupenih plinov. Herojski junak je pokon-
pan v anahronističnih čitankah. Tehnika bi
utegnila ugonobiti premagance in do smrti
raniti zmagovalce. To je facit militaristič-
nega pojmovanja. Ob desetletnici velikega
klanja je treba ugotoviti, da je vojna bar-
barski zločin, žalosten ostanek najtemnej-
ših epizod človeštva.

na Dunaju za podonavsko konfederacijo,
kar nasprotuje politiki male antante. Go-
voril je tudi o delu Radiča v Moskvi, ki je
pripeljal Hrvate v objem tretji internacio-
nali, kar je razlog, da se stavi Radičeva
stranka pod obtožbo in postopa proti nje-
mu po zakonu o zaščiti države. Dunajska
vlada je po njegovi trditvi obvestila jugo-
slovansko, da ona ne more trpeti nadalj-
nega bivanja Radiča na Dunaju, ker dela
proti državi, s katero je Avstrija v prija-
teljskih odnosih. Nato je prešel na opozi-
cijski blok in je posebno obdeloval dr. Ko-
rošca in SLS. Nato je razpravljal o delo-
vanju posameznih strank opozicijskega
bloka in dejal, da vsebuje proglas opozi-
cijskega bloka vse težnje posameznih
strank opozicije, kar daje povod za dvom
o njih iskrenosti za edinstvo države. Za-
držal se je dalje časa na proglasu SLS in
pokazal na izraz »samoopredeljenje« na-
roda, kar je Pašić tolmačil kot težnjo za
odcepitve od države. Poudarjal je, da bi
sploh ne bilo več države, če bi enako sta-
lišče zavzeli Mažari, Turki in Nemci.

Pri tem je pokazal na etnografsko
karto naše države in na podlagi začrtanih
mej v obsegu poedinih narodnosti trdil, da
ne bi bilo mogoče potegniti meja v smislu
»samoopredeljenja«. V svojem govoru je
večkrat omenjal dr. Korošca, kar je znak,
da ima kombinacija Korošec - Jovanović
največ nade na uspeh. Dovršil je svoj go-
vor, ne da bi se dotaknil svojega programa
v tej krizi in ne, da bi razjasnil svoje do-
sedanje nastopanje. Ni omenjal nič ali kro-
na soglašja z volitvami, nič, zakaj je šel na
Bled. Naglašal pa je potrebo, da se razpu-
sti skupščina in izvrše čimprej volitve.

LJUBA JOVANOVIČ PROTI PAŠIČU.

Po njegovem govoru se je dvignil Lj.
Jovanović. Njegov nastop je bil miren in
odločen. Iz prvih besed je izzvenelo, da
ne gre za političen dvoboj, ampak je Jo-
vanović poskušal, da jasno obrazloži svojo
tezo in pojasni svoje odnose napram Pa-
šiču. Govoril je o svoji ulogi, ki jo ima v
tej dolgotrajni krizi. Naglasil, da je njego-
va dolžnost, da vedno dela za parlamen-
tarno vladu. Tako je on sporazumno s Pa-
šičem postopal v vseh dosedanjih krizah,
ko ga je krona vprašala za svet. Poudarjal
je, da je dolžnost predsednika skupščine
pripravljati teren za delo v skupščini. Tu-
di kralju da je rekel: »Ne konzultirajte me
o razpuščanju skupščine, ampak le o delu
v njej!« Izjavljal je, da se govori o boju za
čuvanje ustave. V resnici pa se niti ne
dela za izvedbo ustave. Če bi se izvajale
vse točne ustave, bi bilo veliko manj av-
strijakantšine v administrativnih vpraša-
njih naše države, ker se še vedno vzdržuje
vsled tega avstrijski sistem. Javno oblast
predstavljajo po nekaterih okrožjih še ved-
no komisarji. Posebno dolgo je govoril o
netoleranci in izizvanju samostojnih demo-
kratov. Omenjal je tudi gaženje avtonomi-

je na zagrebški univerzi, protizakonito
postopanje o priliki konfiskacij raznih li-
stov in omenjal, da razburjajo s tem ljud-
stvo. Rekel je naj Bog obvarje domovino
pred takim nacionalnim blokom. Neka šte-
vilka lista »Vidov dan« na Sušaku, ki je
izšla s srbsko trobojnico in prinesla slike
kralja in kraljice je bila zaplenjena. Ni pa
v njem bilo nobene besede, ki bi dala za
to povod. Po njegovem mišljenju pa je
vzrok to, da je bil objavljen nek interviu
z Jovanovićem, kjer je obsodil nasilno po-
litiko Pribečevića in njegovih pajdašev.
Dogažalo se je, da so bili uradniki kar te-
lefoničnim putem odpušteni. To so metode
s katerimi silijo Pribečevići ljudje narod
v revoluto. Naglasil je, da on stoji trdno na
Vidovdanski ustavi. Dolgo je govoril o raz-
merah v Sloveniji, o delovanju justičnega
ministra z ozirom na Slovenijo, o »Orjun-
skih« izgrelih in jih vse hudo obsojal. —
Omenil je, da se bo pri sestavi vlade oziral
na mišljenje posameznih strank in poslan-
skih klubov, ter bo delal na to, da ne bo
izzval razcepa v stranki. Nato je pojasnje-
val značaj koaliciije z dr. Korošcem. Dr.
Korošec ne zahteva nič, kar bi bilo proti
ustavi. Korošec in njegova stranka ne ra-
zumevata pod besedo »samoopredeljenje«
odcepitve od države. Govoril je o iskrenosti
dr. Korošca in njegovih zaslugah za po-
stanek naše države. Naglasil je potrebo, da
se poskusi sodelovanje med radikali in
Korošcem.

Med govorom so Jovanovića večkrat
prekinjali aplavzi.

Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

24. julija 1924.

ZAGREBSKA BORZA.

Na deviznem in valutnem trgu je bila da-
nes tendenca slaba, blaga dovolj na razpolago.
Narodna banka ni intervenirala. Po borzi dalje
tendenca slaba. — V efektih nobene spre-
membe.

Devize in valute.

(V oklepaju tečaj z dne 23. julija.)

Dunaj 0.1184—0.1204 (0.1188—0.1208), Ita-
lija 3.6365—3.6065 (3.6395—3.6795), London
371.15—374.15 (373.50—375.50), Newyork 88.80
do 84.80 (84—85), Pariz 4.325—4.375 (4.435 do
4.485), Praga 2.499—2.529 (2.5125—2.5425), Cu-
rih 15.53—15.63 (15.63—15.68), efekt. dolarji
82.80—83.80 (83—84).

Vrednostni papirji.

Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb, 124
do 126, Jugoslavenska banka, Zagreb 110—115,
Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225,
Prva hrvatska štedionica, Zagreb 915, Dioni-
čko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 110
do 115, Hrv. slav. d. d. za ind. sečera, Zagreb
1005, Narodna šumska industrija, Zagreb 77.50
do 80, Našica 85, Guttman 760, Slavonija 94,
Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana
500—505, Združene papirnice, Verže 135 do
140, 7 odstot. drž. inv. posojilo 65.75—66, Voj-
na odškodnina 121—121.50.

CURIŠKA BORZA.

(V oklepaju tečaj z dne 23. julija.)

Belgrad, 6.45 (6.45), Berlin 1.295 (0), Bu-
dimpešta 0.0069 (0.0068), Italija 23.50 (23.55),
London 23.95 —28.95), Newyork 544 (543.50),
Pariz 27.85 (28.05), Praga 16.15 (16.15), Du-
naj 0.007675 (0.00765).

DUNAJSKA BORZA.

Dunaj, 24. julija. (Izv.) Efekti: Živnosten-
ska banka 815.000, Alpine 379.000, Greinitz
127.000, Kranjska industrijska družba 675.000,
Trboveljska družba 420.000, Hrvatska eskompt-
na banka 100.500, Leykam 150.000, Jugoslovans-
ka banka 91.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. ban-
ka 50.100, Avstrijske tvornice za dušik 190.000,
Gutmann 820.000, Mundus 725.000, Slavex
210.000, Slavonija 74.000. — Devize: Belgrad
833—837, Budimpešta 0.875—0.8925, Kodanj
11.280—11.320, London 312.000—313.000, Mi-
lan 3069—3081, Newyork 70.935—71.185, Pariz
3642—3698, Varšava 13.600—13.700. — Valute:
dolarji 70.460—70.860, angleški funt 310.200 do
311.800, franc. frank 3610—3.640, lira 3070 do
3090, dinar 834—840, češkoslovaška krona
2102—2118.

PRAŠKA BORZA.

Praga, 24. julija. (Izv.) Devize Lira 146.37,
Zagreb 40.05, Pariz 174.50, London 149.30,
Newyork 31.95.

JOVANOVIČEVO STALIŠČE ZMAGALO.

Njegov govor je bil simpatično sprejet in se smatra, da je situacija za Jovanovića čista. Člani glavnega odbora so sicer še pod dojmom obeh govorov, a se smatra, da ne bo prišlo do razcepitve stranke. Včerajšnji sestanek treh radikalnih prvkov Pašića, Jovanovića in Stanojevića je imel namen maskirati Pašićevo kapitulacijo.

Nato je govoril še Aleksa Žujevič. Sejo so zaključili ob 8. uri in se bo jutri ob 9. uri nadaljevala. Splošno se smatra, da bo Jovanović zmagal v poslanskem klubu. Jovanović ne bo odstopil od svojega stališča, ampak bo stopil pred poslanski klub, ki edinega smatra za kompetentni faktor. Danes se mnogo razpravlja o Jovanovičevem nastopu in se v radikalnem klubu govori, da se sedanja situacija ne sme več vrniti.

RADE PAŠIĆ NOČE PRED SODIŠČE.

Belgrad, 24. julija. (Izv.) V današnjih »Belgrajskih Novostih« je priobčena izjava Radeta Pašića, ki govori o obtožbah proti njemu. Ob koncu izjave pravi, da je pripravljen vse izjave ovreči ne pred sodiščem, ampak pred odborom, ki bi bil sestavljen tako kot zahtevajo njegovi prijatelji in neprijatelji.

RADIĆ SE GOVORI.

Moskva, 24. (Izv.) Sotrudniku moskovske brzojavne agenture je izjavil Stjepan Radić, da se bo Jovanovičeva vlada opirala v glavnem na opozicionalni blok. (Ta najnovejša vest iz Moskve o Radiću dementira včerajšnje Ninčičevo poročilo, da je Radića zadela kap. Op. ured.)

Londonska konferenca.

London, 24. julija. (Izv.) Včeraj je bila sklicana druga plenarna seja medzavezniške konference. Ker se dotlej še ni bil dosegel sporazum z zastopniki angleško-ameriškega kapitala glede jamstev za posojilo Nemčiji in ker tudi nekateri pododseki še niso dovršili svojega dela, je bila seja zelo kratka. Konferenca je pozvala odseke, naj nadaljujejo svoje delo. Prva komisija ima nalogo, da reši vprašanje o dodatnih jamstvih posojilodajalcem; druga komisija mora najti obliko za sporazum v železniškem vprašanju; tretji komisiji je plenarna komisija razširila pooblastila, da more dovršiti svoje delo.

Poleg tega je konferenca načelno rešila važno vprašanje o sodelovanju Nemčije na konferenci. Poverila je pravnima izvedencema angleškega in francoskega zunanjega ministrstva, Hustu in Framageotu, nalogo, da ugotovita, ali so dana z Dawesovim načrtom vprašanja, ki zahtevajo nov dogovor z Nemčijo, in ako je temu tako, kakim potem naj se doseže ta dogovor, ne da bi se kršila verzajska mirovna pogodba.

Važno je, da so Francozi pripravljene pristati na pogajanja z Nemčijo o izvršitvi nekih točk Dawesovega načrta; zavarovati se hočejo le proti vsaki dotrknitvi verzajske mirovne pogodbe.

Poleg plenarne konference so se nadaljevali pogovori med državniki in bankirji. Ameriški državni tajnik Mellon je bil na zajutruku pri Macdonaldu. Potem je Macdonald povabil na pogovor bankirja Lamonta in Kindersleya ter predsednika angleške banke sira Nor-

mana. Francoski ministrski predsednik Herriot je imel pogovor s Hughesom.

Nade na uspeh konference so še vedno trdne.

Belgijski posredovalni načrt.

London, 24. julija. (Izv.) Belgijski ministrski predsednik Theunis je po sporazumu z Macdonaldom in Youngom sestavil naslednji posredovalni načrt, ki naj zadosti zahtevam bankirjev: Reparijska komisija ugotovi ob sodelovanju ameriškega zasebnika, ki ima pravico do glasovanja, morebitne zamude od strani Nemčije. Potem mora reparacijska komisija stvar predložiti generalnemu agentu za reparacije in zastopniku posojilodajalcev, da podasta svoje mnenje, ali so se zamude zgodile name-noma ali pa so jih povzročili neodoljivi tehnični nedostaki. Končno mora reparacijska komisija svojo odločbo, ki mora biti utemeljena, in mnenje generalnega agenta in zastopnika posojilodajalcev odkazati odboru strokovnjakov, ki mora biti sestavljen iz članov Dawesovega odbora in zastopnikov bank, ki bodo v Londonu in Newyorku izvedle nemško posojilo. Ta odbor naj potem končno javno razsodi, ali je bila nemška zamuda hotena in ali naj se uporabi posebne sankcije.

Poučeni viri ne dvomijo, da se v mejah tega predloga najde sporazum.

London, 24. julija. (Izv.) Francoski delegati so sklenili, naj se nemški zastopniki povabijo na konferenco šele, ko bo konferenca dovršila svoje delo.

Italija.**NOVA ODKRITJA V MATTEOTTIJEVI PREISKAVI.**

Rim, 24. julija. Po listih se je že dalj časa širila vest o nekem izginolem članu družbe, ki je umorila poslanca Matteottija. Sedaj se je o tem zvedelo sledeče: Oblasti so takoj po umoru poizvedovale za nekim soferjem, ki je izginil iz Rima in o katerem se je domnevalo, da je sodeloval pri zločinu. Bil je to neki Panseri, sedmi v Duminijevi družbi. Prve dni se je govorilo, da je Panseri pobegnil v inozemstvo, toda uspeh poizvedb tega ne potrjuje. Neki fašistovski disident je pred preiskovalnim sodnikom kot priča izpovedal, da se je s Panserijem zgodilo tako: V borbi med Matteottijem in njegovimi morilci se je zdrobila šipa v oknu avtomobila. Kos stekla je težko ranil Panserija. Dumini se je bal, da ne bi Panseri v tem stanju cele stvari izdal. Zato je sklenil, da mora Panseri umreti. Morilci so nato Panserija ustrelili.

FAŠISTOVSKA KONFERENCA.

Rim, 24. julija. (Izv.) Fašistovsko zborovanje je sklenilo, da naj novi direktorij obstoji iz 15 članov in naj obstoji fašistovska stranka na svojem starem programu.

ANGLEŠKI PRORAČUN.

London, 24. julija. (Izv.) Zbornica je odobrila angleški drž. proračun za leto 1924/25.

ČIČERIN OBOLEL.

Moskva, 24. julija. (Izv.) »Izvestja« poročajo, da Čičerin za časa svoje boleznine sprejema nobenih obiskov.

AMERIKA ZA RAZOROŽITEV.

Pariz, 24. julija. (Izv.) V vladnih krogih zatrjujejo, da je ameriški državni tajnik Hughes prišel v Evropo v posebni misli, da pripravi pot za novo razorožitveno konferenco.

PROSTA TRGOVINA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 24. julija. (Izv.) Ministrski svet je določil, da se ukinejo vse uvozne carine in da bo veljala odslej na Ogrskem prosta trgovina.

KONFERENCA BALTIŠKIH DRŽAV.

Varšava, 24. julija. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo, da se snideje sredi avgusta v Helsinkforsu na konferenco zunanjih ministrov baltških držav in Poljske. Posvetovali se bodo o arbitražnem dogovoru in enotnem nastopu na bodočem zasedanju Zveze narodov.

BRAZILJSKO POSLANIŠTVO PRI ZVEZI NARODOV.

Genf, 24. julija. Braziljska vlada je imenovala za načelnika svojega stalnega poslaštva pri Zvezi narodov Mello-franca, ki je v spremstvu ostalega poslaštva niškega osobja že dospel na svoje mesto.

Katoliška Alzacija-Lorena zoper svobodomiselnost namene vlade.

(Od našega pariškega poročevalca.)

Pariz, 21. julija.

Vsa francoska javnost stoji pod utisom grandiozne manifestacije, ki so jo priredili včeraj vsi sloji naroda v Strasburgu, da manifestirajo svoje katoliško prepričanje in demonstirajo proti francoski radikalni Herriotovi vladi, ki hoče odpraviti dosedanje katoliško šolo v deželi in jo nadomestiti z brezversko.

Narod je prihitel iz vseh koncev dežele v dolgih povorkah s svojimi zastavami in prapori v ulice glavnega mesta in poslušal v trinajstih istočasnih shodih besede svojega škofa, svojih dušnih pastirjev in svojih poslancev. Slednjič so se vsi udeleženci zbrali na Kléberjevem trgu, ki je pa bil premajhen in prisegli so zvestobo Franciji, svoji katoliški veri in svojim pravicam.

Alzacija je pokazala svojo moč in svojo voljo. Demonstracija je bila tako mogočna, da je sedaj vladi, ki je ni upala zabraniti, jasno, zakaj gre. Sedaj ve, da ne bo mogla ničesar zoper takšno moč.

V Strasburgu je manifestacija veličastno potekla, nasprotno pa je vlada pustila, da so v Metz napadli malo zborovanje tamošnjih katolikov komunistovske tolpe, ki tu obstoje večinoma iz privandranih Nemcev. Ti so na najsirovejši način napadli mirne zborovalce, jih pretepali in celo naščuvali pse zoper nje!

Vsa Alzacija se je včeraj dvignila za obrambo svojih pravic in tradicij in dvignila se je, da se bori zanje, kajti katoličani Alzacije-Lorene ne protestirajo samo pro forma, odločeni so za akcijo. Herriotova vlada, ki so jo včeraj pošteno izžvižgali, sedaj lahko vidi, da ima

opraviti z vsem narodom. Ne preostalo ji ne bo nič drugega, kakor da se uklone volji Francozov, ki hočejo, da se jih spoštuje, kakor je dejal eden govornikov: »spoštovati voljo naroda, in narod, to smo mi.«

Eden govornikov, dr. Pflieger, je vzkliknil: »Borili se bomo za večnega Boga in nesmrtno Francijo!«; drugi, bolj vročkrven, je zaklical v svojem govoru: »Herriot si bo razbil svojo debelo glavo ob strasburški katedrali!« Primerjal je protiversko gonjo sedanje radikalne vlade z Bismarckovimi »Kulturkampfen«, katerega Alzacijani še niso pozabili in ki je tudi žalostno pogorel.

Po govorih so se zbrale vse skupine na Kléberjevem trgu. Spomenik tega generala so obdali z vsemi zastavami. Navdušenje množice je bilo nepopisno. Neprestani vzkliki Vive la France! in Vive l'Alsace catholique- so pričali, da je narod danes ravnokar navdušen za Francijo, kot je bil prve dni osvoboditve izpod nemškega jarma.

Akcijski komite in poslanci so stopili pred spomenik in pred velikim strasburškim generalom slovesno prisegli zvestobo Franciji in veri, nato so zadonele fanfare in velikanski venec iz rdečih in belih rož so položili generalu pod noge.

Potem je vsa množica kot iz enega grla zaorila alzaško narodno pesem in maršlejo in s tem pokazala, da stoji Alzacija in Lorena kot skala, ob kateri se bo razbilo delovanje levičarske vlade.

Da danes vladno časopisje kar besni od jeze, je umljivo. Koristilo pa to ne bo nič. Alzacija ostane katoliška in v kljub temu narodno francoska!

Italijani pritiskajo.

Rateče-Planica, 22. julija.

Naj zvedo tudi drugod, kaj da se godi na tukajšnji jugoslovanski, nemški in italijanski meji.

Nemci nas pustijo v miru. Skoraj ne vemo, da smo tako blizu Nemške Avstrije. Če pride kak naš človek v Ziljsko dolino ali v Beljak, ne more dovolj hvaliti uljudnosti ondotnih prebivalcev. Ampak drugače je z Italijani.

Akoprav je že podpisana trgovinska pogodba med nami in Italijo, vendar nikomur ni znano, kje bo šla meja od Reke do Trbiža. Dojimo se velike kapitulacije. Vse je zavite v neprozorno meglo; skriva se, kakor da bi nihče ne smel nič vedeti o tem. Razmejnitveni komisiji delujeta že pet let. Razprave in dogovori se vlečejo na dolgo in široko, velike svote denarja so se porabile v ta namen, toda brezuspešno za nas, uspešno pa za sosedo, ki je mnogo bolj poučen o naših razmerah kakor mi. Med člani komisije bi dobil morebiti take, ki imajo jako slabe pojme o terenu in še map ne znajo dobro čitati. Načelnik komisije se je krepko potegoval za korist Jugoslavije in tudi ljudem prigovarjal, naj pogumno tirjajo svoje pravice, pa je postal radi tega nepriljubljena oseba ter dobil consilium abundi.

Lahi pa imajo strokovnjake, ki bi se radi prav globoko zajedli v meso naše domovine. Večkrat smo že slišali, da bodo zapustili rateško občino. Enkrat smo celo čitali, da bo carinski urad za Jugoslavijo v Ratečah, za Italijo pa na Trbižu. Toda v najnovejšem času se kažejo sumljiva znamenja. Zahrbno

Mark Twain:

Gospa Mac Williams in strela.

»Da, Gospod,« je nadaljeval gospod Williams, — zakaj, pričel ni bil tako — »če se kdo boji strele, je to ena izmed največjih slabosti, ki jih utegne kdaj imeti kako človeško bitje. S to slabostjo so poveli obdarjene ženske, zdaj pa zdaj jo imajo tudi majhni psički in časih napade celo moške. Ta slabost je prav svojevrstna, ker utegne človeka vznemiriti bolj kot kaka druga slabost in je ne moreš odgnati niti s prigovarjanjem niti s karanjem. Kaka ženska, ki bi izlhalga pogledala samega živega vraga — ali miško — je vsa iz sebe, če se križajo bliski na nebu. Zasmiliti se ti mora večkrat človek, ki ima to grozo v sebi.

Torej, kakor sem dejal, sem se bil zbudil, ko sem zaslišal pridušeno in preplašeno klicanje: »Mortimer, Mortimer!« In koj, ko sem bil prišel malo k sebi, sem segel v temo in dejal: »Evangelina, kaj si ti? Kaj se je zgodilo? Kje si?«

»Zapri verando. Sram te bodi, da v taki nevihti tako mirno ležiš in spiš.«

»Kako bi se človek sramoval, če spi? To ni logično, Evangelina. Človeka, ki spi, ne more biti sram.«

»Mortimer, ti tega nisi še poizkusil. Prav dobro veš, da se še nisi preprčal o tem.«

In sem zaslišal pritajeno ihtenje. Radi tega sem požrl ostre besede, ki so mi bile že na jeziku in sem rajši dejal:

»Zal mi je, otroček, res mi je žal. Nisem mislil tako hudo. Daj, leži in...«

»Mortimer.«

»Moj Bog! Kaj se je pripetilo, draga?«

»Menda vendar nočeš reči, da si še v postelji?«

»Zakaj ne. Seveda sem.«

»Koj pojdi dol. Zdi se mi, da bi moral biti vsaj radi mene in radi otrok malo v skrbah za svoje življenje, če že nočeš biti radi sebe.«

»Pa otrok moj...«

»Ne govori, Mortimer. Prav dobro veš, da ni bolj nevarnega kraja v nevihti, kakor če si v postelji. Tega te učijo vse knjige. Vendar, ti ležiš, zapravljaj svoje življenje, edino le zato, ker...«

(Te besede je nenadoma prekinil blisk in nato je bilo slišati, kako je gospa Mac Williams pridušeno vzkliknila od groze in potem je močno zagrnelo.)

»Tako, sedaj vidiš posledico! Ah, Mortimer, kako moreš biti tako brezbožen, da se v takem času zaklinjaš.«

»Saj se nisem. In to ni posledica na noben način. Bilo bi isto, če ne bi bil izpregovoril nobene besedice. Saj ti je prav dobro znano, Evangelina, ali bi morala vsaj vedeti, če je ozračje prenasršeno od elektrike, tedaj...«

»Da, le razlagaj zdaj, le razlagaj, le razlagaj! Ne razumem te, kako moreš tako govoriti, če veš, da hiša nima strelo-voda in da so tvoja uboga žena in tvoji otroci izročeni na milost in nemilost usodi. — A kaj namerjaš? V takem času boš prižgal užigalico. Kaj noriš?«

»Vraga, žena, kaj je zato? Temno je, kakršna je vest grešnikova in...«

»Ugasni! Koj ugasni! Kaj nas hočeš vse pogubiti? Saj dobro veš, da ničesar ne privlači strele tako nase kakor luč.

(Pš! Či! Bumbumbum!) Ah, čuj! Zdaj vidiš, kaj si napravil!«

»Ne, ne vidim, kaj bi bil napravil! Radi mene naj še užigalica pritegne nase strelo, a kolikor vem, provzročiti pa strele ne more. To je velika razlika. In užigalica ni niti za vinar pritegnila strele nase. Zakaj, če bi se to grmenje ravnalo po moji užigalici, tedaj bi bila ta užigalica takorekoč ena izmed milijonov užigalic, ki bi bila izbrana v to svrhu. Zakaj vendar, pa bi bila prav ta užigalica tista izvoljenka?«

»Sram te bodi, Mortimer! Vpričo smrti smo in v takem svečanem trenutku govoriš tako. Ali ne bi rajši — Mortimer?«

»Kaj je?«

»Si že odmolil večerno molitev?«

»Jaz — jaz — hotel sem že, pa sem se domislil, da bi izračunal, koliko je dvajsetkrat trinajst in...«

(Pš! Bumbumbum! Bumbumbar!)

»Ah, zdaj smo izgubljeni! Na milost in nemilost! Le kako si utegnil opustiti tako stvar ob taki priliki?«

»A saj ni bil tedaj tak čas. Ni bilo oblaka na nebu. Kako bi si bil utegnil misliti, da bo iz take malenkosti nastal tak bumbum? In res ni prav nič lepo od tebe, da se toliko onegaviš radi tega, pa še, ko se kaj takega pripeti tako malokdaj. V tem se že štiri leta nisem pregrešil, odtlej, ko sem bil zakrivil potres.«

»Mortimer, kako govoriš? Kaj ni pozabil na mrzlico!«

»Otrok moj, vedno mi natvežaš to mrzlico, kar se mi zdi, da ni prav od tebe. Brez Relaisja ne moreš brzojaviti v Mem-

fis. Kako bi torej utegnil tak majhen prestopok učinkovati v tako daljo? Radi potresa naj še bo, ker je bil blizu, a rajši se dam obesiti, kakor da bi bil odgovoren tudi za vsako...«

(Pš! Bumbrrbumbum! Bum!)

»O Bog, o Bog, o Bog! Saj vem, stre-la bo udarila pri nas, Mortimer. Ne bomo doživeli jutra. In bi bilo dobro, če bi hotel pomisliti, da tvoje strašne besede — Mortimer!«

»Ka kaj je spet?«

»Kakšen je tvoj glas — zdi se mi — pa vendar nisi pri peči?«

»Pravkar sem storil ta zločin.«

»Stran, koj pojdi stran odtod! Zdi se, da nas hočeš vse uničiti. Kaj res ne veš, da ničesar bolj ne vleče strele nase kakor odprta peč? — Kje si zdaj?«

»Pri oknu.«

»Ah, za božjo voljo! Kaj si ob pamet? Pa kar koj se odstrani od okna! Celo do-jenčku je znano, da je nevarno biti v času nevihte pri oknu. O Bog, o Bog! Saj vem, dneva ne bom doživela, Mortimer!«

»In?«

»Kaj šumi?«

»Jaz.«

»Kaj počneš?«

»Zgornji del blač iščem!«

»Koj proč s tisto rečjo! Menda vendar ne boš take reči deval v takem času, in ko vendar dobro veš, da pravijo vse avtoritete, da volna zelo vleče strelo nase. O Bog, moj Bog! Ni dovolj, da smo v nevarnosti radi naravnih dogodkov, ti počenjaš še vse mogoče stvari, da še povečaš nevarnost. — Ah, ne poj vendar. Kaj si pa misliš?«

(Konec sledi.)

je začela delovati tovarna za železne izdelke v Beli peč. Tovarno imajo v rokah sami italijanski akcionarji, ki zahtevajo nič več in nič manj, da mora uprav radi njih rateški kolodvor pripadati Italiji. Na ta način bi imela tovarna kolodvor v bližini, ko bi morala sicer, ako bi pripadal nam, zgraditi novo poslopje, pošiljati svoje izdelke z večjimi stroški čez mejo v Jugoslavijo ali pa v pol-drugo uro oddaljeni Trbiž. Velik del rateške občine naj bi se torej žrtvoval italijanskemu orivatnemu podjetju!

Zato se Lahi zadnje dni vedejo tako, kakor da bi bili že fiktivni gospodarji zasedenega ozemlja. V naglici so prenovili kolodvor, popravili železniško progo in delali še ob nedeljah, da je bilo vse hitro dovršeno. Nam so se začele odpirati oči in vpraševali smo se, kaj da to pomeni. Še bolj pa smo bili presenečeni, ko so Italijani pretekli teden pozvali tri naše posestnike, da naj jim prodajo svoje zemljišče v bližini kolodvora. Pregledali so dotični prostor in odmerili približno 7000 kvadratnih metrov. Poleg tega so zahtevali, da naj jim posestniki še tisti dan sporočijo parcelne številke zemljišč. Ko so se lastniki iz tehničnih vzrokov uprli prodaji, so rekli Italijani, da jim bodo itak vzeli, ker je stvar nujna in zato je bolje, da prodajo prostovoljno. Radovedni smo bili, zakaj da tako pritiskajo z nakupom in čemu jim bo toliko prostora. Italijani seveda niso odgovorili na to vprašanje, izvedeli pa smo od druge strani, da bodo delali vojašnico.

Nam se je takoj vrnila misel, da je to laška zahrbtnost in da naša obmejna komisija morebiti še ne ve, kaj da Lahi nameravajo. Precej drugi dan (19. t. m.) je šla deputacija iz Rateč k ljubljanski oblasti in jo obvestila o tem dogodku. Veliki župan dr. Baltić je nemudoma sporočil belgrajski vladi, kaj da se godi na meji.

Ako sta, kar trdno upamo, obmejna komisija prisodili celo skupnost rateški občini, se gotovo tudi ta zadnji trik naših ljubih sosedom ne bo posrečil. Menda naše obvestilo še ni prepoznano?

Beleške.

Prestopi v pravoslavje. Včerajšnji »Slovenski narod« piše: O številnih prestopih v pravoslavje v Ljubljani razpravljajo tudi beogradski listi. Davidovičeva »Pravda«, ki je sicer v intimnih stikih s slovenskimi klerikali, piše o tem: »V Sloveniji se v zadnjem času množe slučajji prestopa tamošnjega življa iz katoliške v pravoslavno cerkev. Ti slučajji se zlasti opažajo pri intelektualcih in pri ženskem spolu. Tekom preteklega tedna se je prijavilo 15 oseb, da žele v pravoslavno cerkev prestopiti.« — »Pravda« je, kakor se vidi, stvar prav simpatična, ker jo tako vestno beleži. Kaj poreče k temu njen zavestnik »Slovenec«? — »Slovenec« ne poreče k temu nič drugega kakor: Kamor kdo spada, tja pa gre.

Dopisi.

V št. Rupertu na Dolenjskem bi se bile imele vršiti obč. volitve 10. julija. Vloženi sta bili dve listi: naša, pod imenom Slov. ljudske stranke in druga z nazivom »Kmečka stranka«, v kateri so se združili samostojneži, demokratje in vse, kar čuti protiljudsko. Malo pred odločilnim dnem, ki smo ga čakali s trdnim upanjem na zmago, so samostojneži izsedeli na naši listi formalno napako pri podpisu enega izmed kandidatov. Glavarstvo v Krškem, razlagajoč volilni zakon strogo po črki, je našo listo razveljavilo. V nasprotnem taboru je seveda vstal pravi vihar navdušenja. Medsebojnih čestitk in dvotipov na naš račun kar ni hotelo zmanjkati. V svoji razigranosti so med seboj že volili župana in trkali na njegovo zdravje v trdni nadi, da ga v par dneh tudi javno ustoličijo. Toda veselje je bilo prazgodnje. V svoji stiski smo šli in povprašali, kako je s podpisom na samostojni listi. In našli smo napak, hujših od svoje, več ko treba. Glavarstvo je zdaj pretehtalo še samostojno listo in jo, posledno, kot prej našo, razveljavilo. Razume se, da so bili zmago že svesti nasprotniki nasenkrat silno poparjeni. Take blamaže in razočaranja niso pričakovali. V svojem prevlekljem gnjevu se je nekdo zatekel v Kmetijski list in tam nekaj govoril, da je bila lista Kmečke stranke razveljavljena protizakonsko. Smešno! G. komisar, ki kljub dvomom dopisnika ostane dober jurist, je vendar videl, da slučaj Tratar, ki ga dopisnik prav malo točno razlaga, ni tako nedolžen, kot se zdi, da tudi ni edini, marveč da so še drugi, izmed katerih zlasti eden ne želi le postave, marveč tudi poštenost. Razveljavljenje je pač oprto na trdno podlago. Vsa jeza, vse klicanje višje oblasti na pomoč ne bo nič izdalo. Oba listi sta razveljavljena, ne kaže drugega kot čakati 12. oktobra, za kateri dan so volitve drugič razpisane. Takrat se pomerimo. Iz te šole pa naj si samostojneži in njih pritelji vzamejo ta zlati nauk, da ne pojdejo nikdar več ravnati pezdira iz očesa bližnjega, če nosijo sami bruno v lastnem očesu. Tudi naj si globoko v spomin vtisnejo zlati slovenski rek, ki pravi: Ne hvali dneva pred večerom, in naj bodo drugič v živih svojega veselja malo previdnejši. Nam pa naj

veselje in smeh dobrohotno privoščijo. Sma-jemo se zadnji, a smejemo se zato naj-slažje.

Iz Novega mesta. Zadnje dni kroži po Novem mestu orjunaška okrožnica, boljše rečeno pamflet, z nastopno vsebino: »Nacionalistom! Delovanje vsakovrstnih tujih in zlasti domačih razdiralnih elementov proti obstoju države in nje edinstvu postaja od dne do dne očitnejše. Vedno pogostejše čujemo o njih prekucskih manevrih, ki pa so vsakokrat naperjeni proti nam nacionalistom. »Orjuna« je še, ki se je boje in za katero vedo, da jim stoji trdo na prstih, (kar tresemo se od strahu) med tem ko vlada in nje organi drže svoje roke vse preveč navzkriž. (To vemo tudi mi, sicer bi že morali vladni organi davno poloviti orjunaše). Naloga nas vseh zavednih nacionalistov je, da stopimo na branik države, da z vsemi močmi podpremo Orjuno, jačamo (višek slovenščine) nje delo in tako preprečimo namene onih brezdomincev in proclancev, ki bi povzročili zasužnjevanje našega gospodarstva in nas vseh. (Kdo so prodanci in kdo se je prodal Pribojeviću in Žerjavu, da pod njegovo zaščito pretepa in mori mirno državljane?) Bratje! Tudi v Novem mestu imamo Orjuno, ki je prepotrebna kot faktor one nacionalne misli, ki veže danes celo Jugoslavijo. Krepka Orjuna v Novem mestu, to znači na zunanji. (Kdo naj to razume?) Dolenjska čuva in čaka na straži, da jo pozove domovina. (Bog se usmili, če bo Dolenjska Orjuna reševala domovino). In kaj, bratje je lepši znak naše moči, kaj večji strah naših nasprotnikov kot naš bojni prapor? (Joj, pred orjunaškim praporom bo padla na kolena cela novomeška okolica). S praporom na čelu v sveti boj je naše geslo (Trbovlje, Podnart, Aleksandrova cesta v Ljubljani i. t. d.) to so bili zares »sveti« boji. Dne 7 septembra razvijemo svoj prapor in ko potrkamo s prošajo za prispevke na vaša vrata, pričakujemo, da se odzovete. Nacionalisti zavedajte se, da je prišel čas ko moramo obračunati z anacionalisti in jim zadati smrtni udarec. — Zdravo! — Mestna Orjuna v Novem mestu.« — Dragi novomeški Orjunci, le počasi, da se ne boste prenašlo zaleteli in da se ne bi pozneje kesa-li, ko bi prišel čas plačila. Sicer je naš greh, da preveč popuščamo, toda, če nas boste še izživeli, bomo izživeli javno razkrinkali in izvajali konsekvence, ki bodo marsikoga ozdravile. Sredstev, na viden nedolžnih, imamo na razpolago in jih bomo uporabili v taki meri, da bodo učinkovito delovala. Takrat bo pa konec cirkularjev in etiketanja za »razdiralnimi elementi«, ki jih ni drugje kot pa pri Orjuni, ki hoče vzemirjati mirne ljudi. Zaenkrat pika.

Vrhnik. Počenanje naših Orjuncv je od dne do dne bolj prostaško. Sedaj je postalo njihovo največje veselje, da se naslajajo ob aretacijah revežev, katere njihova organizacija denuncira pod pretvezo komunistične nevarnosti. Ze ob prvi aretaciji, ko so orožniki odvedli uradnika Telpina, poštenega in vestnega moža, ki so ga vsi spoštovali, ki so imeli opravka v bolniški blagajni, katero je vodil, že takrat se mu je gruča naših orjunaških jedeserjev tako pobalinsko posme-hovala, da se je to moralo gabit vsakemu človeku. Včeraj so zopet na njihovo povelje aretirali mizarja Zupančiča, očeta šestih lačnih otrok ter še dva druga delavca. Bil je pretresljiv prizor, ko so žene in otroci jokali in prosili, naj jim puste očeta, da ne bodo pomrli gladi, a ti nedolžni lačni malčki so bili posebna naslada za oči pobesnelih »nacionalnih borcev«. Za jutri se obetajo nove aretacije. Vsi ti naši komunisti so docela ne-nevorni ljudje mirnega obnašanja in ironija je, da so izpostavljeni denunciacijam obeh veleamnatov, katerih eden se je pred prvatom navduševal za šusteršiča, ker so mu bile vse ostale stranke premalo patriotične, drugi se je pa še pred nedavnim tolkel po svojem tolsten trebuhu češ, »to je moja domovina«. Ljudje so pri nas silno razburjeni, ker se nihče ne čuti varnega: pred nekaj dnevi sta dospela iz Ljubljane dva avtomobila orožja. Ker imajo v nedeljo orjunci svoje zborovanje, pozivljamo vse mirne ljudi, naj se poskrijejo, ker nam grozijo, da se nas bodo privoščili. Oblast pa pozivljamo, naj napravi red!

Kropa. Včerajšnji »Slov. Narod« v dolgem dopisu iz Kamnegorice nesramno piše o trgovcu g. Luki Hafner, da sedi v zaporu v Radovljici, češ da je hujskal proti Srbom. Ugotavljamo, da g. L. Hafner ni nikoli hujskal proti Srbom, da se 50 let s poštenim delom trudi za svoje družino in svoje delavce, da je vedno rad pomagal vsem pomoči potrebnim in da doma na svobodi opravlja svoja dela. Razni znani izvivaji, ki bi radi poštene in resne ljudi spravili v zapor, pa naj pazijo, da njihove lumparije in oslarije ne bodo končale v zaporih, kamor spadajo že davno.

Iz Kroke. Glede nedeljske gasilske prireditve v Kamni gorici niste bili točno informirani. V popravek dopisa v torkovi številki pod naslovom: Orjunaševa usoda v Kamnigoric naj Vam služijo sledeči podatki: Prireditelj je bila zelo prišerna. Mal incident je povzročil omenjeni Orjunaš zato, ker se je udeležil veselice v orjunaškem kroju. Močnica je smatrala tak način udeležbe za izživljanje. Prišlo je do prerekanja, orjuncv se je zjokal

nad trdovratno možico, ki ni hotela biti do-zvetna za njegov način širjenja »jugosloven-ske« ideje. Mrzla kopel v Lipnici mu je ohla-dila razburjeno kri in s tem je bila stvar končana. Splošnega pretepa ni bilo. Ušesa ali pa šopa las pa ni nihče izgubil.

Zborovanje slov. katol. dijaštva v Ljubljani

Zopet se je zbrala katoliška dijaška mladina, da kot nekdanj pregleda svoje vrste, premeri pot, ki jo je prehodila in dožene smer, kamor mora. Ni v prijetnem položaju, da bi v proslavo dijaških zborovanj vihrale zastave, da bi se izgovarjale lepo zvence napitnice in da bi mogla reči: »Močni smo, ker smo eno s tistim, ki nam kaže pot!« Danes ni več sejalec velikih misli! Vrste mladih fantov se sicer množe, a še zmeraj manjka tistih, ki bi utirali svojim tovarišem pot. Tedaj je hotelo dijaštvo samo razgibati svoje sile in iztrebiti plevel, ki se je zarodil med čisto setev idej Kre-ka, Mahniča in Jegliča. Vsled te notra-nje sile je katoliško dijaštvo izdalo prvo številko »Križa na gori«, številko, ki do-kazuje, da še tli pod dozdevnim mrtvilom, da se bo razpihal plamen, čist in svetel, kot je plapolal že nekoč na žrtve-niku, sezidanem od kamenarjev, ki jih ni več! Tudi zborovanje, ki bo združilo te dni akademike z abiturijenti, srednje-šolca z bogoslovci bo nov dokaz kakke sveže sile še poljejo med našim dija-štvom. Mlade sile le naprej, marsikomu se bo oko skalilo, preden bo zagledal novo svodovje nad seboj, a delavce, ki omahne v boju, odnese s seboj zavest, da je pustil načrt in kladivo svojim učencem. Dal Bog, da bo tudi Vaša za-vest taka!

Ob 9. uri dopoldne je tovariš Hart-man, predsednik pripravljalnega odbora otvoril zborovanje srednješolcev v Ljud-skem domu. Zborovanje je vodil tov. Tozon, ki je pozdravil navzoče zastop-nike naše javnosti in podal besedo prof. dr. Capudru. G. profesor je orisal posta-tek srednješolskih organizacij in poka-zal par praktičnih načinov, kako naj se vdihne novo življenje srednješolskemu gibanju. Po končanem izžrpnem refera-tu, je tov. Kovač orisal položaj dijaških odsekov. Nato se je razvila živahna de-bata, v katero so posegali vsi tovariši, dokazujoč s tem, da pojmujejo važnost takih zborovanj. Ob pol 12. uri zaključil predsednik zborovanje.

Popoldne ob 2. uri je izvajal univ. prof. dr. Rožman, kakšen bo dijak, ki bo mogel nesebično delovati za narod. Za tem je prof. dr. Ujčič govoril o religiji in zaključil z geslom: Pro Christo et Ecclesia!

Ob pol 5. uri je bilo zborovanje za-ključeno.

Od 2. do 6. ure popoldne so zboro-vali akademiki in Akademskem domu o razmerju akademika do politike in poli-tičnih organizacij. O tem predmetu je izžrpnoročal tov. Stanovnik. Po ži-vahni debati, ki je dokazala, da ta pro-blem še ni končoveljavno rešen, je go-voril tov. Okorn o Inteligenci in religi-oznosti.

Zborovanja se bodo danes še na-daljevala.

Dnevne novice.

— »Slovenski zdravnik.« Predvčerajšnjim se je oglasil v »Narodu« neki slovenski zdravnik, ki je v svojem dopisu silno ostro napadel poslance SLS, češ da niso nič storili za izboljšanje razmer v ljubljanski bolnici tekom proračunske razprave. On pravi, da so takorekoč molčali, se niso ganili in so narav-nost spali. Nam se pa zdi, da je spal »sloven-ski zdravnik«. Slovenski poslanci so storili svojo dolžnost kot opozicijonci v polni meri. Oni so kritizirali, so grajali, so predlagali iz-boljšave — toda vlada je imela za vse še tako pametne nasvete gluha ušesa. To bi lahko vedel tudi gospod »slovenski zdravnik«. Mi pač ne moremo zato, če on takrat dremije ko bere »Slovenca«. Pri tej stvari je pa še nekaj drugega, češar »slovenski zdravnik« ni povedal v »Narodu«. On ni povedal, da je ta-krat molčal, ko so »oblasti« odstavile g. dr. Kraigherja in njegovega naslednika. On je molčal, ko so odstranili od primarijata g. dr. Stojca. Molčal je vedno, tisti »slovenski zdrav-nik.« Ko pa se je pojavil v bolnišnici novi šef zdravniške uprave za Slovenijo, je »slovenski zdravnik« dejal, da je »vse v redu« in da je »vse boljše«. Tako je dejal »slovenski zdrav-nik« brez pooblastila za tako izjavo. Danes pa stoka in dolži za vse nedostatke — sloven-ske poslance! Tako početje pa ni vredno in dostojno »slovenskega zdravnika«. — »Tudi slovenski zdravnik.«

— Pogreb g. Franca Murija v Kranju. Včeraj 24. t. m. ob 7. pop. so prepeljali 37-letnega g. Franca Murija iz Kranja v do-mačo vas na Jezersko. Lepo število sošolcev, katoliških starešin in prijateljev je poko-jnika spremilo do železnega mostu, kjer je krsto sprejel domači voz. Bridko udarjeni

družini Murijevi naše iskreno sožalje. Dobri Francelj, počivaj v miru!

— Kam gremo v nedeljo? V Selca, kjer bo na vrtu gostilne Frtica planinska vese-lica v prid Krekove kože na Ratitovcu, ki še nima oprave in je vsled tega ni mogoče otvoriti. Tam se sestanejo planinci in Kre-kovci od blizu in daleč.

— Nastop dijaškega orlovskega okrožja, ki je bil določen za nedeljo 27. t. m. popoldne na Medijatovem dvorišču, je preložen na poznejši čas!

— G. Vladimir Kapus izjavlja v včerajšnjem »Slovenskem narodu«, da on nič ne ve o tem, da bi bil ob znanih podnartskih dogodkih kdo udaril gospo Pogačnikovo, pač pa da je nekdo bil na-peril pištolo na njenega soproga in da je on »prepričan« o tem, da je to bil kak »komunist« ali »klerikalec«. Mi smo g. Kapusu zelo hvaležni za odkritje dozda-j še neznanega dejstva, da je bil tisti ve-čer napaden tudi gospod Pogačnik. Spr-ičo dejstva, da so udrli ob tisti priliki v vežo sami Orjunci, bo pač težko verjeti »prepričanju« g. Kapusa, da je to bil kak »komunist« ali »klerikalec«. Sicer pa za golo »prepričanje« še jud ne da groša. Kar se pa gospe Pogačnikove tiče, pa je bila faktično z ročajem revolverja udarjena in se o tem g. Kapus sam lahko prepriča, če jo gre pogledat, ker se ji udarec pozna še danes. Napadalec pa je bil Orjunc in sicer Dalmatince. G. Ka-pus pa se zama dela neumnega, ker je javno govoril, kdo da je gospo Pogač-nikovo udaril in kako je bila udarjena.

— Imenovanje. Ministrstvo prosvete v Belgradu je imenovalo gđ. dr. Marijo Go-ropevšek, doseđanje sekundarno zdrav-nico obče državne bolnice v Belgradu za asis-tenko interne klinike na belgrajski univerzi.

— Za župana občine Preserje pri Ljub-ljani je bil 23. julija izvoljen vnet pristaš SLS g. Martin Suštar iz Kamnika št. 37.

— Okolici Kamnika »toploc« priporočamo kamniškega advokata Trampuša. Mož pridobiva za našo stranko vedno več zaslug. V njegovi pisarni pišejo ugovore proti občinskim volitvam in s tem skrbje, da bodo libe-ralci drugič še temeljiteje tepeni, če bo na duhovite ugovore na pritisk Žerjavovega pri-ganjača vlada razveljavila volitve. Kakor re-čeno tega zaslužnega kamniškega advokata našim somišljenikom »najtopleje« priporo-čamo.

— Sprejem v ljubljansko bolnico je še vedno omejen na slučaje, ki so zavodne oskr-be neobhodno potrebni in se ne morejo v domači oskrbi ali ambulantno zdraviti. Ob-činstvo se opozarja na ta položaj, da si pri-hrani nepotrebne stroške, ker se bolniki, ki niso neobhodno potrebni sprejema v bolnico brezpogojno odklonijo. Gg. zdravniki naj tudi s tem računajo in ne dajejo pacientom na-kazila za sprejem v bolnico, če ni za to ne-obhodna potreba. Pacienti se v slučaju odklonitve po nepotrebnem razburjajo v spre-jemnem uradu in se sklicujejo na nakazilo zdravnika. Ze itak težka služba dežurnega zdravnika je s tem še bolj otežkočena, ker gotovo ni prijetno odklanjati bolnike, ki išče-jo zavodno oskrbo, a jih ne sme sprejeti. Do-klar ne dobi uprava zadostnih kreditov, osta-nejo ta določila v veljavi. — Ravnateljstvo bolnice: Dr. Gregorič.

— Zavojna tvarina paketov za Avstrijo. Po odloku ministrstva štev. 36.046 z dne 30. maja 1924 smejo pošte sprejemati pakete, ki gredo v avstrijsko republiko, brez označene vrednosti do 5 kg teže tudi, ako so zaviti v povozčen, z vlaknatimi nitkami pretkan papir.

— Sramota. Državni dežji dom v fran-kopanskem gradu v Cirkvenici, kjer je pro-stora za 300 dece, je letos — prazen. Morda so se naše socialne in zdravstvene razmere tako izboljšale, da sploh ni več revnih bo-lehnh otrok, ki bi bili potrebni morskoga zraka in kopelji? Tega pač nihče ne trdi in tudi nihče verjel ne bi saj se vsak sam lahko prepriča, koliko škrofuloznih ali drugače na-jetiki bolujočih revčkov je po naših mestih. Vsi ti revčki so morali letos ostati doma, ker naša država pod radikalno-demokratskim režimom ne spravi skupaj potrebnega drobi-ža za oskrbo teh otrok ob morju. Ali zasluži to dejstvo kako drugačno označbo nego: sra-mota? Sramota za državo samo. Da to sra-moto spravi s sveta, je zagrebška občina pro-sila ministrstvo za socialno politiko, da ji vsaj začasno prepusti dežji dom v Cirkvenici, v katerega bo nemudoma na lastne stroške poslala 300 zagrebških bolehnih otrok. Otro-ci bi ostali ob morju 3—4 mesece, t. j. do popolnega okrevanja ter bi jim zagrebška ob-čina v tem času poskrbela tudi za šolski po-uk, da bi potem lahko brez ovire nadaljevali nauke v Zagrebu. Na to svojo plemenito po-nudbo zagrebška občina doslej še ni dobila odgovora, dasi je za bolne otroke vsak dan dragocen. Socialna politika je današnjemu režimu pač najbolj tuja stran na svetu.

— Spomenik Gregorju Ninskemu. Split-ska »Nova Doba« poroča: Naš kipar Mestro-viđ namerava darovati Splitu še tretji spome-nik, v katerem bo ovelikevil Gregorja Nin-skega, in bo v spomin 1000letnice prvega hr-vatskega narodnega sabora za glagolico, ki se je vršil v Splitu, škof in kancelar kralja Tomislava, spada po svoji genialnosti in zna-čajnosti med prve organizatorje hrvatske dr-žave. V današnji splitski katedrali je pred

tisoč leti odmeval glas Gregorja Ninskega kot glas svobode in neodvisnosti. Gregorja Ninskega je ovekovečil še slikar Celestin Medović v znani zgodovinski sliki »Splitski sabor za Glagolico.« Meštrovic bo izklesal Gregorja Ninskega v nadnaravni velikosti.

— Kaj naj majhni otroci jedo. »Daj jim hrano, ki jo daje narava, sveže sadje in zelenjavo, kolikor mogoče veliko.« Tako svetuje angleški zdravnik dr. Cecil Webb Johnson v svoji knjižici o otroški prehrani. »Nikdar ne sili otroka, naj je, če noče. Če je enkrat manj, nič ne škoduje. Pomisli, da dobro prebavi samo takrat, kadar uživa z apetitom. Ne daj otroku nikdar ničesar med jedilnimi urami, in če pravi, da je lačen, mu daj kozarec vode. Pomisli, da je sadje, čokolada in mleko hrana in jih sme uživati otrok torej ob jedilnih urah, ne pa izven njih. Razlikuj med pravo in nepravo lakoto. Navadi otroka, da počasi je, in navadi ga na sobno ščetko, pa kmalu! Kava in čaj nista za otroka.«

Maribor. »Lepega zvona glas, Seže v deveto vas — Zato naročite »Zvonoglas.«

Primorske novice.

p Odgovorno uredništvo tržaške »Edinosti« je dne 23. t. m. prevzel član uredništva prof. Filip Peric. To se je zgodilo v smislu novega tiskovnega odloka, ki zahteva, da mora biti odgovorni urednik kateri izmed glavnih urednikov.

Štaterske novice.

Š Za občinske volitve v Mariboru je bilo vloženih, kakor smo izvedeli, okoli 700 reklamacij. Samo tajništvo SLS je reklamiralo okoli 200 volilcev. Pred reklamacijami je bilo vseh volilcev 6209, a po reklamacijah in pa uradnih korekturah bo to število naraslo na približno 7000.

Š Slovenska radikalija rešuje Pašiča. — Dne 23. julija so dobili radikalni v Mariboru brzojavni poziv od samega Pašiča, naj člani vodstva stranke takoj odpotujejo v Belgrad na sejo načelstva radikalne stranke. In odpotovali so Janko Tavčar, ki že iz same hvaležnosti za dobljene šume mora otepi Pašiča politične smrti, nadalje advokat dr. Ravnik, ki še vedno upa na mesto velikega župana in drugi.

Š Poštne uslužbenice lovijo. Iz Maribora nam poročajo, da so na kolodvorski pošti razpredli velik lov na poštne uslužbenice. Dne 23. julija je sam vodja kolodvorske pošte g. Jakob Novak dal razdeliti med uslužbenice tiskane okrožnice z naslovom »Poštnim uslužbenicem!« Pri carinski pošti je vršil to službo uradnik g. Irgolič. Uslužbenec se je strogo naročilo, da morajo do četrtega zvečer »Pristopno izjavo« ki je priložena okrožnici, oddati voditeljem pošte. S pristopno izjavo se morajo priznati k Samostalni demokrati stranki oziroma »Demokratskemu klubu poštne uslužbenice«. Vsak poštni nameščenec je dobil okrožnico in pristopnico, glasečo se na njegovo ime. V okrožnici so nekateri stavki zelo zanimivi. Treba si jo bo dobro shraniti. Ko pride čas, naj poskusijo gospodje, ki silijo sedaj poštno uslužbenstvo v Žerjavovo stranko, dobroto centralizma in edinstvenosti v edinstveni Makedoniji. Drznost, ki presega vse meje je, ko v okrožnici pišejo: »Današnje politične prilike, ostro odločnega boja med našo nacionalno in med federalistično idejo pa zahteva, da spoznamo politično mišljenje in udeleževanje vseh nameščenec v naši stroki.« In Žerjavovi hlapci na pošti so direktno grozili nameščenecem, da kdor ne bo pristopil, »že ve, kaj ga čaka.« Grozijo z odpustom in prestavo v Srbijo itd. V okrožnici se očita, da so stranke, ki niso v zvezi s Samostalno demokratsko stranko, protivne državi. Zategadelj, pravi okrožnica, bo Samostalna demokratska stranka združila prav ves napredni element v boju proti sovražnikom edinstvene domovine. Okrožnica poziva poštarike in raznašalce, naj neprestano agitirajo za Žerjavovo stranko. Tudi pismonoše na deželi so dobili te okrožnice. Tako n. pr. poštar pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah, neki Urlič, grozi vsem nastavljenecem, ki ne bodo pristopili k »Demokratskemu klubu«, da bodo »zleteli iz službe«. Na kolodvorski pošti sta Novak in Irgolič izjavila, da delata po intencijah samega direktorja dr. Debelaka! Pošteni in pridni poštni uslužbenici so tako izpostavljeni terorju in nasilju. Proti takemu postopanju najodločnejše protestiramo. Zahtevamo, da se poštne mu uslužbenstvu pusti glede politične pripadnosti popolnoma proste roke.

Š Smrtna nesreča. Pufič Anton, 54 letni kovač in mojster pri Cagerju v tovarni (lesnih snovi in lepenke v Čeršaku v Slov. Goricah, je dne 15. julija 1924 hotel spraviti v tek zajemalke bagra, kateri so se pa v jarku dotaknili tal, vsled česar je veriga usila iz svojega tira. Ko je Pufič nastavlil dvigalo, da bi verigo spravil v prejšnjo lego, je veriga sama vskočila v svoj prejšnji tir, vsled česar je dvigalo udarilo Pufiča po glavi in mu zlomilo lobanjsko kost. Mož je ostal do smrti pri zavesti. Kljub zdravniški pomoči, je ponesrečenec še isti dan umrl. Mož zapušča ženo in 4 otroke.

Š Ponesrečen voznik. Ko se je hotel hlapec pri trgovcu Košenini na Gomilskem, za

katerega je vozil razno blago, vvesti na voz, mu je spodletelo in je padel pod kolo, ki mu je zlomilo desno nogo, levo pa težko poškodovalo.

Poskusite!

Ljubljanske novice.

lj Somišljenike SLS v Ljubljani opozarjamo, da so v tajništvu SLS za Ljubljano razgrnjeni volivni imeniki in prosimo, da vsak naš somišljenik iste pregleda ter se prepriča, če je pravilno vpisan. Pisarna SLS za Ljubljano pošlje vsak dan od 5 do 7 popoldne v Jugoslovanski tiskarni, II. nadstropje. Zato naj somišljeniki blagovolijo pregledati volivne imenike ob določenem času. Reklamacijsko postopanje traja le do 6. avgusta, zato je pregled volivnih imenikov nujen, ker je potrebno, da izreklamiramo neopravičene volivce ter vpišemo upravičene, katere je mestni magistrat izpustil.

lj Komerz slov. katol. dijaštva bo v soboto zvečer ob 8. uri v Unionu. Naj upoštevajo to vsi prijatelji katol. dijaštva.

lj Igrišče za otroke. Prejeli smo sledeči dopis: Povod k današnjemu dopisu mi je dal članek pod zgorajšnjim naslovom v nedeljski številki »Slovenca«, kateremu sem z veseljem in zanimanjem sledila. V našem mestu imamo na travniku v Tivoliju idealno otroško igrišče društva »Atena«, ki je bilo zgrajeno po zaslugi in iniciativi neumornih slovenskih mater. Imela sem priliko, zasledovati to delo od početka. Z izredno energijo je odbor tiho in smoteno gradil, zbiral sredstva, v svesti si potrebnega dela za mladino, dokler ni bilo otvorenjo igrišče. Prvo sezijo se je zbralo krog nastavljenih vrtnaric nad 200 otrok. Požrtvovalne dame so obljubljale staršem, da spopolnijo igrišče tekem časa, ko jim dovolijo materijalne razmere, tudi v toliko, da bodo preskrbovale otroke v opoldanskem času s hrano proti odškodnini, kar je odzvalo splošno zadovoljstvo. Toda praksa je izkazala drugače. Na igrišče so prihajali otroci iz najrazličnejših krogov, ker je bilo zasnovano na popolnoma demokratiški podlagi. Že v par tednih se je slika spremenila. Otroci boljših krogov so polagoma izostajali z vzrokom, da se privadijo tamkaj slabemu vedenju, da se priučijo grdih besedi in psolv, ker so v kontaktu s slabo vzgojeno dečo nižjih slojev, a otroci nižjih slojev so tudi izostali, ti pa iz razloga, ker starši niso hoteli utrpeti niti najmanjšega denarnega prispevka. Efekt je bil: v par tednih prazen prostor. Tudi moj otrok je pohajal med ono dečo. Spomladi sledi šibek, je na onem idealnem solnčnem prostoru tekem mesecev toliko pridobil, da je postal, ko se je parkrat dobrodo oluščil, lepo barvan živahen zamorček in bi ga bila rada vsakomur pokazala, da demonstriram z njim za dobro stvar. Sledila sem v drugi seziji delu »Atene«. Po prvih skušnjah izučeno, je otvorilo društvo sedaj igrišče v šolskem času za ono dečo, ki prihaja lahko v spremstvu staršev ali služkinj (če pogledaš pobližje, pravzaprav za boljše kroge), v počitniških mesecih pa, pod nadzorstvom vrtnarice, za otroke brez spremstva. Prvi se v počitnicah po sebi razkropijo, ker odidejo po letoviščih, a le po redko kapajo skupaj oni, ki polnijo igrišče v počitnicah in katerim je prostor najbolj namenjen. Izkušena vrtnarica je ugodila difference prvega leta, da ne vidiš več razlike slojev in je prostor dostopen in koristen vsakomur. Igrišča brez pravega pedagoga niso vzdržljiva. Na prostoru »Atene« vlada vzorna disciplina, odbor je poskrbel za vodo, senco, igro, streho za slučaj dežja, za zdravniško nadzorstvo, skratka za vse, in neprestano izpopolnjuje. Slišala sem, da je hotel graditi tudi igrišča v predmestjih, pa izkušnje ga zažrejuje. Kje tiči vzrok? Igrišče bi moralo biti brezplačno na razpolago, ker ima naš preprosti človek še premalo razumevanja za te vrste vzgojo. Igrišče bi moralo biti odprto v počitnicah čez opoldne s prehrano otrok, kajti žena tovarniškega delavca mora dati možu kosila, ali je zaposlena sama čez dan in ji ne preostaja časa, da prepeljuje otroka dvakrat dnevno na igrišče ali še več, sicer ji pa otrok lahko pohajkuje po ulicah in je na cesti ob najboljjudnejšem času, starejša deca ji naj pa doma pomaga in naj ne bode izven doma. V letošnji seziji, kakor opazujem, bo na otroškem igrišču kakih 50 otrok. To ni za Ljubljano, za oni prostor, ki je pravcati vrt, nobeno število. — Delajte še nadalje propagando za igrišča, dajte, da oživi prostor v srcu Vašega mesta, potem se zganejo oblasti in bi moralo deževati podpor! — Mati petero otrok.

lj Težka aretacija dveh nevarnih zločincev. Hudi boj z zločinci na cesti. Ko se je vračal večerj dopoldne policijski nadzornik Zajdela iz Šiške, kjer se je mudil po službenih opravkih, v Ljubljano, je srečal na Celovski cesti dva sumljiva človeka, ki sta šla v spremstvu neke zloglasne, policiji dobro znane ženske. Bolj ko jih je opazoval, bolj sta se mu zdeli znana in končno je ugotovil, da pozna

ta dva izrazito hudodelska obraza iz policijskega albuma, v katerem imajo v evidenci razne hudodelce in nevarne elemente. Policijski je ravno došlega stražnika Hlebca, ki je bil takrat v službi. Ustavila sta neznanca in ju po ugotovitvi, kdo sta, aretirala. Stražnik Hlebec je odpeljal aretiranca naprej, Zajdela pa je nekoliko zaostal. Ko je bila družba aretirancev od Zajdele nekoliko oddaljena, sta napadla lopova stražnika in ga potisnila v obcestno škarpo. K sreči pa je Zajdela pravočasno opazil napad in je skočil stražniku na pomoč. Vnel se je hud in nevaren boj z aretirancema, ki sta se sicer obupno branila in napadala, k sreči pa nista imela nobenega orožja. Zajdela se je pri tem poškodoval na levi roki in nogi. Končno se je posrečilo, da sta stražnik in Zajdela enega zločincev obdržala, drugi pa je pobegnil proti šišenskemu trgu, kjer pa so ga pred Anžokovo gostilno s pomočjo pasantov zopet prijeli. Oba aretiranca sta jako nevarna hudodelca in imata že nekaj kazni za seboj. Oba sta pobegnila iz večletne ječe v Mariboru, odnosno od skupne kaznjencev, ki so delali v Bistrici pri Mariboru. Prvi je neki France Klemen, ki je presedel že vsega skupaj po raznih ječah okoli 12 let. Bil je tudi kot nevaren vlomilec izgnan iz naše države, pa se je že parkrat vrnil. Doma je iz Zagona pri Postojni, rojen leta 1885, in je zelo nevaren človek. Njegov tovariš pa je neki France Slugovec, doma iz Predvorja pri Kranju, ki ima že tudi okrog 13 kazni za seboj. Zadnjič je bil obsojen radi raznih hudodelstev na 4 leta ječe. Oba so odvedli nato v policijske zapore. Uvedla se bo obsežna preiskava, ker imata gotovo že več novih lumparij na vesti, nakar jih bo prevzelo državno pravdnštvo, odnosno sodišče. Tako sta padla zopet dva javnemu redu in človeški družbi nevarna lopova pravici v roke. Pri preiskavi so našli pri Klemenu čez 12.000 kron denarja in več raznih več ali manj vrednih predmetov, kar je seveda vse ukradeno in naropano.

lj Železniška nesreča v Tivoliju. Z Aleksandrove ceste prevažajo v zadnjem času v Tivoli gramoz. Pripetilo se je, da je železniški čuvaj zaprl zapore pri železniškem prelazu pri kinu Tivoli. Voznik je videl, da zapore že padajo, toda je hotel kljub temu še priti preko tira in je v ta namen že padajočo zaporo zadrževal, da je mogel voz skozi. Tako so se znašli vsi, voznik, konja in voz, na tiru, ko je pripeljal tovorni vlak s kolodvora. Strojvodja je videl neizogibno nesrečo in je hitel dati signalne žvižge za ustavljanje ylak, kar se mu ni v polni meri posrečilo radi prekratke razdalje. Vlak je tresel v voz in vlek ga je s konji vred kakih 50 metrov daleč. Voznik je pri sunku k sreči odletel daleč proč od voza. Voz je bil popolnoma razbit, konja pa sta bila tako poškodovana, da so ju morali ustreliti. Krivda je na tem, ko nekateri skušajo uteči preko tira, ko se zapore zapirajo, mesto da bi malo počakal.

lj Nočni napad. Na policiji je bil ovađen večerj ljubljanski soboslikar Franc Perko, ker je predsinočnim okoli trideset na polnoč napadel brez vsakega povoda v Križevniški ulici plesarskega mojstra Petra Z., katerega se je tudi dejansko lotil in ga je precej poškodoval po obrazu in po glavi. Z nasilnim napadalcem bo končno obračunalo sodišče.

lj Policijske prijave. Včeraj je bilo vloženih 26 policijskih prijav in sicer: radi tatvine 3, radi kaljenja nočnega miru 2, radi prestopka cestno policijskega reda 15, radi prestopka policijske ure 1, radi pasjega kontumaca 1, radi nezgode 1, radi žaljenja straže 1, radi pretepa 1 in radi pobega 1.

lj Aretacije. Aretirani so bili Ivan Klanšek radi nedostojnega vedenja, Ivan Oblak in Ivan Kastelic radi postopanja in Anton Mežnar radi prepovedanega povratka.

Po svetu.

— Šola za časnike na katoliški univerzi v Lilleu. Meseca novembra t. l. se na katoliškem vseučilišču v Lilleu otvori šola za časnike, in sicer v zvezi s pravno fakulteto. Šola bo imela tri letnike: prvi bo posvečen splošni izobrazbi, drugi naj v prvem letniku pridobljeno znanje poglobi ter poda za uredniško službo potrebne vednosti. Absolventi dobe izpričevala, da so sposobni za časniškarsko službo. Tretji letnik je posvečen izobrazbi za vodstvo listov ali tiskarniških podjetij.

— Brez moči proti spalni bolezni. Spalna bolezen je za medicinske kroge danes prav taka uganaka, kakor je bila takrat, ko so se pojavili prvi slučajji. Lani je zahtevala ta huda bolezen v Newyorku v prav kratkem času 100 žrtev; zato so jo začeli tem bolj študirati, pa brez uspeha. Nekaj časa so govorili o nekem zdravniku, da je dobil kal, pa je Rockefellerjev zavod kmalu dognal, da to ni res. Dr. William Park, najznamenitejši bakteriolog Newyorka, pravi: »Ne samo to, da ne moremo dati nobene informacije v London, kjer so nas zaprosili za podatke o uspehih raziskovanja, še sami sebi ne moremo pomagati. Prihodnja epidemija nas bo dobila tam, kjer smo, v temi tavajoče.«

— Trgovina s sužnji ob Rdečem morju. Angleški in holandski listi poročajo o trgovini s sužnji, ki ob Rdečem morju še zmeraj cvete. In sicer tako bujno, da je angle-

ška vlada sklenila nastopiti proti nji z vso energijo. Nekaj časa sem so že začeli loviti Abesinci sužnje po vseh onih prostranih pokrajinah ob Belem Nilu in njegovih dotokih, v pokrajinah Kordofan in Darfur itd. Ujete črnce in črnce pripeljejo potem v pristanišča ob Rdečem morju, kjer so skrivni trgi za sužnje. Na velikih čolnih prepeljejo človeško blago čez morje v arabska pristanišča Asira, Hedžasa in Jemena in ga odpravijo od tam naprej v notranjost Arabije. Številni mali otoki in zalivi Rdečega morja so za trgovce varna skrivališča, tembolj, ker prevažajo »blago« samo ponoči, podvevi so pa skriti. Ker angleške ladje v Rdečem morju glede hitrosti arabskim čolnom niso kos, so poslali Angleži sedaj torpedne čolne, ki naj to moderno smramo zatregjo. Že so nekaj črncev rešili in jih poslali nazaj domov. Kakor zmeraj, so trgovali s sužnji tudi beli »trgovci«.

— Kako so Nemci zatirani v slovanskih državah. Novi Zamki z Dolenjo Olinico, okraj vrhlabski, tvorijo eno šolsko in politično občino. V Novih Zamilah je enorazredna nemška šola z 22 otroki, v Dolnji Olinici nemška dvo razredna, kjer je v prvem razredu 9 otrok, v drugem pa 38 šolarjev in šolaric. Razdalja med obema krajema je dva kilometra. Iz tega ase lahko uvidi, kako so Nemci v Češko-slovaški republiki zatirani, kjer imajo v eni šolski občini dve šoli ter v treh razredih samo 69 otrok.

— Poprava Heraklejevega hrama. Obnovitev slavnega Heraklejevega hrama v Girenti je do malega že dovršena. Tipični dorsk stebri nudijo gledalcu nepozaben pogled. Profesorja Orsi in Cibrici, ravnatelja sirakuskega muzeja sta obiskala in pregledala hram ter čestitala kapitanu Hardecastleju za njegov dar Italiji. Pri odkopavanju razvalin so našli na ornamente in razne vrezane podobe, preoblečene s suhim zlatom. Kap. Hardecastle bo z vladno podporo izkopavanje nadaljeval, kajti v okolici se je nahajalo včasih letovišče bogatih Rimljanov. Sicilija je potemtakem postala nova privlačna sila za tuje obiskovalce. Kap. Hardecastle je imetnik sosedne vile in je pred leti preskrbel popravo porušene grške arhitekture na svoje stroške. Sedaj pa ga podpira vlada.

Iz katoliškega sveta.

Prvi kitajski koncil. Sredi tekočega meseca je prvi kitajski plenarni koncil po enomesečnem zborovanju zaključil svoje delo. Sprejete sklepe mora potrditi sv. stolica. Listine, ki so služile pripravi sklepov, so sežgali. Koncilске zapisnike in druge listine so podpisali škofje in zastopniki redov na slovesen način na oltarju. Polem je papežev delegat po vrsti objel vse škofje, nakar se je koncil razšel.

Izpred sodišča.

Junaški orjunci. Včeraj se je zopet izkazalo, kdaj imajo Orjunaši korajžjo za napad in kje se znajo in umevajo prav nejunško prikrivati. Poročali smo že, da so pred nekaj časom vdrl trije orjunci v Dermotovo gostilno in so brez vsakega povoda napadli in pretepli nekega Japlja, ki je bil v družbi samo z enim tovarišem v gostilni. Bili so torej z gostilničarjem vred v gostilni samo trije, pri čemer pa Japljev tovariš in pa gostilničar ne prideta pri pretepu prav nič v poštev. Orjunašev pa je bilo kar 10 in sicer trije, ki so izvali pretep in Japlja pretepli, sedem junakov pa je stalo v ozadju in so čuvali svoje junaške tovariše. To se je ugotovilo pri sodišču in se je vršil glasom izpovedi prič ta časten napad takole: V gostilno so vstopili trije orjunci in sicer dva v orjunskih krojih, eden pa v navadni obleki. Vprašali so, če je v gostilni kak Orjunaš v uniformi. Japelj jim je povsem mirno odgovoril, da ja vidijo, da sta v gostilni samo dva gosta v navadnih oblekah. Nato so ti trije orjunci odšli. Kakih 10 minut nato pa pride v gostilno kakih 10 Orjunašev. Prvi trije junaki so šli nad Japlja, ostali tovariši pa so se postavili okrog vrat za stražo in morebitno pomoč. Nato so prvi trije Orjunaši Japlja, ki jim ni prav ničesar žalega storil, pobili na tla. Ko je Japelj že na tleh rekel, naj ga puste pri miru, ker v gostilno se gre le pit in razgovarjat, ne pa pretepat, so ga začeli trije orjunci pretepati s palicami in suvati in teptati z nogami. To je moral biti res lep prizor in lepa slika orjunske podivjanosti. Trije orjunci oboroženi z debelimi palicami pretepaajo in suvajo svoj žrtev na tleh, ko si ne more prav nič pomagati. V kot sta se stisnila gostilničar in pa tovariš pretepenega. V ozadju okrog vrat pa stoji sedem orjuncev, ki čuvajo svoje tovariše napadalce in pretepače. — Priča Krahtvil, ki je potrdil cel dogodek tako, kot je opisan, pozna vse tri napadalce in je navedel tudi njihova imena in sicer je eden izmed njih neki precej velik človek sladole-dar, drugi, ki je bil oborožen z debelo gorjačo, je dijak, za tretjega pa ne ve, kaj je po poklicu. Njihova imena so: Mamilović, Vojnovič in Hrovatin. Nato je sodnik v svrhu povabila obtožencev in pa še nekaj novih prič, obravnavo preložil na negotov čas, ker se ne ve, kdaj bodo mogli najti junaške napadalce, ki so v premoči najsirovejši pretepači, kadar pa je treba svoje početje zagovarjati pred sodnikom in javnostjo, pa se potuhnejo in skrivajo kot zajci.

Gospodarstvo.

Žetveni izgledi.

Nedavno je objavilo ministrstvo za poljedelstvo in vode svoje uradno poročilo o stanju posevkov in o žetvenih izgledih. Kakor skozi vsa leta se je oficijelno poročilo glasilo: stanje posevkov izvrstno. Zraven je prišla še izjava finančnega ministra v »Politiki« z dne 12. junija t. l., da bo letošnja žetev izpadla sijajno. Kmalu se bomo prepričali o resničnosti teh trditev.

Iz privatnih virov pa se slikajo žetveni izgledi povsem drugače. Po poročilih iz Vojvodine bo tam letošnji pridelok pšenice znatno manjši od lanskega. Pričakuje se 8—10 met. stotov na kat. jutro (po drugih poročilih celo samo 6—7 stotov). Koruza pa stoji v Vojvodini izvrstno, kakor tudi v večini naših aktivnih žitornih pokrajin. V Sremu je pšenica še slabša kakor v Vojvodini. Donos pšenice se računa na 6—8 met. stotov na kat. jutro. Ravnotako je tudi v Sloveniji s še manjšim pridelkom na kat. jutro.

Vendar je treba vedeti, da se cene žitu na našem trgu ravna po situaciji na svetovnem trgu. Žetev pšenice v svetovni izmeri bo letos zaostajala za pridelkom lanskega leta. Glavni državi za presojanje svetovne situacije sta severoameriške Združene države in Kanada. Uradne vesti iz teh držav, ki so pa bolj zanesljive kot naše uradne vesti, cenijo letošnji pridelok za 10 odstotkov manj kot lani. Vesti iz evropskih držav računajo tudi z manjšim pridelkom kot lani n. pr. v Romuniji, Bolgariji, Italiji, Grški in zapadnih državah. Za Rusijo govore oficijelni podatki, da bo letošnja žetev nekoliko manjša od lanske, privatne vesti pa govore o izredno slabi žetvi in o skorajšnjem nastopu lakote.

Cene pšenice so po poročilih listov narasle radi spekulativnih nakupov od ameriških koncernov, ker se pričakuje v Ameriki slabša letina kakor lani. Pričakuje se celo, da bo svetovna spekulacija poglajala cene še bolj gor.

Iz Novega Sada javljajo, da so prišli iz Madžarske in Romunije agenti, ki kupujejo novo pšenico pod vsako ceno. S tem se razlaga skok cen navzgor.

Vsekakor je nervoznost, ki je zavladovala na žitnih trgih, po mnenju gospodarskih krogov samo prehodnega značaja.

V splošnem je treba ugotoviti, da bo letošnja žetev pšenice v celi državi manjša od lanske rekordne letine.

Veterinarski sporazum z Mažarsko.

Po dogovoru med našo in peštansko vlado je stopil 20. t. m. v veljavo veterinarski sporazum za uvoz in prevoz živine, živinskih surovin in predmetov, ki bi mogli biti nosilci kužnih materij živinske epidemije.

Mažarska na mpušča uvoz na ta-le tržišča: trg za govedo za klanje v Budimpešti, trg za živino za rejo v Pešti, trg za svinje v Budimpešti, Nagytetyeny, Sopronj, Segedin in Barč. Za rejo svinj se dopuščajo etablismani v Barču in Nagytetyeny.

Uvoz iz naše države v Mažarsko se vrši samo preko postaj Kelebiaja, Segedin, Barč, Gyekenyeš, Mukarestuš Madjarboly in Mohač.

Uvoz ali prevoz iz Mažarske v našo državo, odnosno preko nje, je mogoč samo preko postaj: Subotica, Čakovac, Koprivnica, Virovitica, Beli Manastir, Batina-Bezdan. Vsaka država si pridržuje pravico zabraniti uvoz in prevoz, ako se pokaže, da vladajo v območju

druge države kake kužne bolezni. O stanju bolezni mora pa vsaka vlada drugi redno vsakih 14 dni dostaviti poročilo. Za uvoz in prevoz so predvidene kavele, ki jih odreja veterinarski predpisi.

Posebne olajšave se predvidevajo za obmejni promet v zoni 10 km na obeh straneh državne meje in pa za gonitev živine na pašo. Pogoji so navadni kot povsod v takem prometu, namreč imajo namen, da se prepreči kaka zloraba in tihotapljenje.

Ta sporazum je za nas od velike važnosti, ker je Mažarska sama dosti močen konzument naše živine in ker preko nje tranzitira velik del naše živine in predelanega mesa v Avstrijo in Češko.

Do sedaj se prevoz preko Mažarske ni mogel razviti, ker so se delale velike šikane in težkoče, ki so izvoznikom mnogo škodovali. Mažarska nas je šikanirala, ker mi nismo dovoljevali ne uvoza ne prevoza.

Posebnosti letošnjega ljubljanskega velesejma.

IV. ljubljanski velesejem, ki se vrši v času od 15. do 25. avgusta t. l. v Ljubljani, je posebne važnosti za naše poljedelce. Upoštevajoč agrarni značaj naše kraljevine, je sejmiska uprava skrbela za to, da najde poleg raznovrstnih industrijskih in obrtnih izdelkov vse, kar rabi za svoje gospodarstvo. Na velesejmu se bo tedaj nudila vsakemu najboljša prilika za nakup raznovrstnih gospodarskih potrebščin, poljedelskih strojev, raznega orodja, raznih umetnih gnojil, vsakovrstnega blaga itd.

Z letošnjim velesejmom je zvezana tudi velika razstava živine.

Poleg tega bo v paviljonu »L« pod geslom »Priroda Slovenije« prirejena špeciijelna razstava z vsemi zanimivostmi iz lovskega, planinskega in ribiškega življenja. Prireditelji te špeciijalne razstave so: Slov. lovsko društvo v Ljubljani, Slov. ribarsko društvo v Ljubljani, Slov. planinsko društvo v Ljubljani in Jugoslovanska zveza za tujski promet v Ljubljani.

Osnutke in dekoracije za to špeciijaliteteto letošnjega velesejma je izvedel akademični slikar Josip Marija Gorup s sodelovanjem arhitektov Brata Hus. Vsem obiskovalcem bo nudila izredni užitek.

g Novosadska borza. Nova pšenica avgust september Din 355—365, stara pšenica 360 do 370, koruza 257.50—260, oves 300, moka basis nulerca 540—560, otrobi 200—205.

g Zvišanje tarife za promet z Madžarsko. Iz Budimpešte poročajo, da sta naša in mažarska vlada sklenili konvencijo, da se železniška tarifa za promet med obema državama zniža za 30 odstotkov.

g Carinski dohodki. V prvi desetini meseca julija so znašali carinski dohodki 43 mili-

jonov 178.804 dinarjev napram 40 milijonom 402.345 dinarjev v prvi desetini meseca julija 1924. Od 1. aprila pa do 10. julija 1924 so znašali carinski dohodki 430 milijonov 855.036 dinarjev napram 414 milijonom 156.111 dinarjev v isti dobi lanskega leta.

g Cene novi pšenici v Srbiji. Iz notranjosti Srbije poročajo, da tam cene novi pšenici radi obilnega pridelka padajo.

g Produkcija svilениh kokonov. Letošnja produkcija svilениh kokonov je zadovoljiva in pričakuje se, da se bo cena svilени niti znižala za ca. 25—30 odstot. Obenem se poroča tudi, da se bodo svilени kokoni izvozili ne pa predelali v naši državi; medtem pa tovarne v Vojvodini ne obratujejo.

g Industrijska kriza v Srbiji. Največja tvornica cementa v naši državi v Beočinu bo odpustila večino svojega delavstva in obratovanje omejila na minimum.

g Izvoz lesa v Anglijo. Ker bi lahko postala Anglija važno tržišče za izvoz našega lesa, nameravajo naši izvozniki lesa podvzeti mere za pridobitev angleškega trga.

g Nova solarna. V Ulčinju se bo v kratkem zgradila nova solarna, ki bo osvobodila našo državo uvoza tuje soli.

g Rudarstvo v Avstriji. Leta 1923. je bilo pri rudarstvu v Avstriji zaposlenih 29.000 delavcev in 2144 uradnikov. Produciralo pa se je v preteklem letu 2 milijona 685.000 ton črnega premoga, 158.000 ton rjavega premoga, 1 milijon 211.000 železne in manganove rude, 68.000 ton bakrene rude in 9400 ton surovega grafitu.

g Nova carinska tarifa v Romuniji. Iz Bukarešte poročajo, da bo stopila dne 1. avgusta t. l. v veljavo že objavljena nova carinska tarifa. Carina se bo odslej računala v zlatih lejih (kurz zlatega leja bo znašal 30 papirnatihi). Za države, katerim Romunija ni dovolila največje ugodnosti, se bodo te tarifne postavke pomnožile s tri.

g Romunski petroleji. Sedanja dnevna produkcija 530 vagonov. Cene v notranjosti imajo dvigajočo tendenco. Izvoz enakomeren. Cene fob Constanca v levih za 1 kg: lahki bencin 12.30, težki 9.20, petrolej 4.30, bencol 4.25. Razburjenje, katero je zavladovalo vsled novega petrolejskega zakona posebno v inozemstvu, se je po pravilnem tolmačenju novega zakona poleгло.

g Angleško-ruska trgovska pogodba. Kakor javljajo londonski listi, je trgovska pogodba med Rusijo in Anglijo že dovršena.

g Emisija srebrnega denarja v Rusiji. Po poročilih valutnega oddelka finančnega komisarijata, je med 540 milijoni rubljev, ki so danes v prometu 21 milijonov srebrnih rubljev nove emisije. Pred vojno pa je bilo pri 2 milijardah rubljev, ki so bili v prometu 300 milijonov srebrnih rubljev. Ker je sedanja količina srebrnega denarja povsem nezadostna, se bo v kratkem dalo v promet nadaljnjih 10 milijonov srebrnega denarja. Koncem t. m. pride v promet tudi še bakreni drobiž po 1, 2, 3 in 5 kopejk.

Semenj v Nižem Novgorodu. Pripravljala dela za semenj v Nižem Novgorodu, ki bo

trajal od konca julija do srede septembra t. l. so v polnem teku. Ta zgodovinski semenj, ki je bil svojčas najvažnejše izmenjavališče blaga med vzhodom in zapadom pričinja po treh letih zopet z delom. V skupnem bo tu letos nakupčenega ca 3 milijona pudov blaga (pud je 16.38 kg) železnina, volna, manufaktura, kožu-hovina, kože, žito, preproge itd. V primeri z l. 1914. ko je bilo na tem semnju 12 in pol milijonov pudov blaga. Semenji, ki je bil tekom revolucije skoro popolnoma vničen, se je sedaj deloma rekonstruiral. Letos bo odprtih več kot 2000 skladišč, 500 trgovskih pisarn in 6 velikih hotelov. Sponora se o znatni udeležbi orientalskih dežel. Zastopane bodo: Perzija z bombažem, suhim sadjem, volno, kožami itd. vsega ca 1 milijon pudov. Kitajska z rižem, kožami in volno; Buhara s preprogami, bombažem, suhim sadjem in karakulom; Hiva s svilo, kožu-hovinami in volno; Mongolija s kožami, volno, drogami itd. Turčija s preprogami, volno. srebrnimi izdelki, južnim sadjem itd.

Do sedaj je priglasihihi tudi še nad 300 ruskih podjetij, ki bodo razstavila železnino, manufakturo, opravo, papir in stroje. Za trgovce iz vzhoda so se izdala posebna olajševalna transportna dovoljenja. O udeležbi evropskih tvrdk, razen nekaterih angleških, ni do danes nobenih poročil. Nemci, ki so bili sicer glavni udeleženci, se letos vsled rusko-nemškega konflikta k sejmju gotovo ne bodo pripustili.

Uprava sejma je v rokah komiteja pod predsedstvom znanega »rdečega trgovca« Ma-liševa.

g Občni zbor Slovenske banke d. d. v Ljubljani se je vršil včeraj v četrtek. Sklenil je, da se za leto 1923 ne razdeli nikaka dividenda, temveč se ves čist dobiček, kolikor ga je, pripiše rezervnemu zakladu. Manjšina delničarjev s tem sklepom seveda ne bo zadovoljna, vendar se bo morala udati večini, ki je v rokah Slovenske banke. To je prva banka v Sloveniji, ki po vojni ni izplačala dividende.

Prosveta.

pr M. Humek. Domači vrt. Praktični navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasi-mo. Pojasnjeno z 69 podobami in 2 barvnima slikama. Ljubljana 1924. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. 48 Din, vezano 60 Din.

Ze dolgo, dolgo časa smo pogrešali knjige, ki bi bila vodnik pri vrtnih opravilih. — Gospodinje, šole, dijaki in učitelji in predvsem slovenske gospodinjske šole niso imele nikake podobne knjige, ki je bila živa potreba šoli in praktični uporabi. Hvala Bogu, da nam jo je spisal g. Humek, ki je od pomagal vprav živi potrebi. Ime pisateljevo nam jamči za prvovrstno strokovno in tudi praktično vrlo porabno delo. Po kratkem predgovoru, v katerem govori pisatelj o temeljnih pojmi-rastlinskega življenja, preide na prvi del o splošnem vrtnarstvu. Tu nam opisuje silno nazorno, poljudno in obenem na strogo solidni znanstveni podlagi uredbo domačega vrta, pripravo zemlje in gnojenje in glavna vrtnarska opravila. V drugem delu govori pi-

Schicht

Pravo Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljše.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

7

Hagarin sin.

Roman. Paul Keller. — F. O.

(Dalje.)

17

7. poglavje.

Bilo je nekega drugega jesenskega dne. Nebo ni bilo solnčno in zemlja ne svetla.

»Stražnik,« na griču, samotno drevo, ki je zrló čez dolino, je zgubilo zadnje listje. Plesalo je okoli debla, drugo je zletelo daleč proč, le nekaj malega ga je še ostalo zvestega, ki se je pritiskilo ob vznožju k materinemu telesu.

Mrzlo je žvižgal veter čez polje. Težek, zgoden mrzaj je prišel in zavil gore v mrzaj, le posamezne kapljice so padale kot mrzle, jezne solze skozi zrak.

Vrane so pele svojo roparsko pesem. Vsi žužki, ki so že napol spali v zimskem snu, so jo slišali, da so se tresla nežna telesa.

Daleč kje se je slišal semtertja kak strel kot znamenje zmage in smrti.

Potem je bilo zopet vse tiho in mrtvo. Kdor je bil sam, se je prestrašil in bojazen se ga je lotevala v ti globoki zapuščenosti. Če je slišal, kako drdra onstran gričev vlak, je želel, da bi se pope-ljal z njim v prijaznejšo, svetlo mesto.

Mesta ne poznajo letnih časov. Zaprla so se pred strahotami in radostmi narave.

Nekdo stopi na griček in se usede k vznožju divje češnje. Roke ima uprte v tla in poveša glavo. Njegov obraz je žalosten. Ob vznožju griča delajo pridni ljudje. Repo nalagajo na velik voz. Ne briga

se za nje, komaj se ozre tja nejevoljno. Ne vesele ga tudi goreči kresovi na polju, ki rdeče obsevajo rjave griče.

Če sploh kdaj dvigne glavo, gleda na cesto, ki vodi iz vasi in se zgublja v megli. Težek vzdih se mu izvije iz prsi in oko strmi.

Dr. Friedlieb, ki je malo pozneje prispel z druge strani na grič in zagledal moža, se nasmehne, se podpre z rokami ob boku in zakliče:

»Hej, Steiner! Podčastnik! Tako mogočno žalostno sedite tukaj kot Napoleon pri Probstheidi! Kaj delate tukaj?«

»Nič!« pravi Steiner s trudnim zamahom.

»Nič?! — Nič je dobro! — Nič je prav!«

Dr. Friedlieb stopi čisto blizu in opazuje svoj »faktotum.«

»Torej — nič? Tako! Zakaj pa — zakaj tako natančno — nič?«

»Čakam, da nalože repo, potem jo popeljem domov.«

»Ne bi lahko pomagali nalagati?« Steiner odkima.

»Nastavljen sem samo kot kočijaž,« pravi jezno.

»Hm, hm, kot kočijaž! Kot gosposki repni kočijaž pri zdravniku, poglavarju in posestniku Friedliebu. Potem bom pa sedel malo k Vam.«

Usede se in gleda Steinerja od strani.

»Povejte mi, človek, zakaj imate pa tako neumno žalosten obraz? Zakaj ste videti tako kisli?«

Steiner vzdihne.

»Če je doživel kdo že boljše čase —« Dr. Friedlieb se udari po kolenu.

»Boljše čase! Ta je huda! Boljše čase ko pri meni?«

»Gospod doktor, podčastnik sem bil in kapelnik!«

»Torej takorekoč vedno na vodilnih mestih, menite! Vi ste teliček, Steiner! Saj Vam je čisto dobro tako.«

Steiner zopet odkima in se pripravlja, da bo govoril.

»Seveda, gospod doktor, pravi umetniki nismo bili.« —

»Ne, Steiner, ne!«

»Koncertni umetniki, mislim! Pa lepo je vendar bilo — lepo! Radi so poslušali godbo.«

»Da, priznavam! Pripravim Vam lahko veselje. Iz Pohlisdorfa so poslali danes sem, da morate prihodnjo nedeljo tam igrati.«

Steinerjev obraz se razjasni.

»Vsi štirje?« vpraša srečno.

»Seveda vsi štirje. Pet mark vsak. Skopuhi so hoteli dati samo štiri. Tedaj sem se pogajal z njimi ko Jud. Vidite, Steiner, če se dobro odrežete, dobite polagoma ime in potem boste tukaj vso okoličo opiskali.«

»To bi bilo krasno!« pravi Steiner navdušeno.

»Godba sama na sebi res ni, da bi jo kdo preziral, samo stalno mora biti, ne sme se klatiti po svetu. Godec mora biti prav tako dostojen kot vsak drug. Ali ste zdaj zadovoljni, junak izpred kraljevega gradca? Ali Vas še kaka muha grize?«

»Gospodična Ivanka,« odvrne Steiner in vzdihne.

»Dragi moj, prvič ni dostojno od Vas, da govorite v zvezi z muho o moji sestri.

drugič sem Vam pa tudi že povedal, da ne morem tukaj nič storiti. Potrpeti morava. Mogoče pa je, da se vse kmalu temeljito izpremeni.«

Steiner sklene roki, pogleda pobožno proti nebu in pravi tiho: »Bog daj!« Potem reče glasno:

»Malo bolje je že, odkar ji pravim: milostljiva gospodična. Tako je sicer nihče ne nagovarja. Robert, on je dobro zadel, on pravi gospodični Hartmannovi po domače: Kristina.«

Dr. Friedlieb se presenečeno obrne:

»A-h! Po domače — po domače: Kristina?«

»Da, zahtevala je od njega. Prepovedala mu je, da bi ji rekel gospodična. In kupila mu je že kup srajc in spodnjih hlač in nogavic in novo obleko. Toda ne — tega ne smem pripovedovati — Robertu sem dal častno besedo. Gospod doktor, tega ne boste dalje pravili, kajne —«

Dr. Friedlieb postane kar trd. Njegov obraz je nenadoma poblebel samo na čelu se je zbrala temna rdečica.

»Kristina,« ponavlja, »Kristina!«

»Da, Kristina! Sploh je zelo prijazna proti njemu, mu daje vse boljše prigizke in nekoč sem videl, kako ga je prišla čisto lahno za roko. Tega vsega ne stori gospodična Ivanka.«

Friedlieb ne posluša tega, kar govori Steiner, ampak topo gleda v vas k Hartmannovim in zdi se, da se bori z nečem neumljivim in proti težki skrbi, ki ga je nenadno napadla.

Tedaj zakličejo hlapci s polja, da je voz poln. Steiner vstane, gre s hriba in belie počasi proti Friedliebovi hiši.

satelj o posebnem vrtnarstvu. Sledi krasno poglavje za poglavjem: zelenjadinarstvo, sadno drevje na domačem vrtu, kako vrt krasimo, navodila o gojitvi sobnih cvetlic in vrtnarska opravila v posameznih mesecih.

Vsi nauki, ki so dani v knjigi so prvovrstni, besedo podpirajo prav lepo uspele slike, ki ponazorjujejo abstraktno stvarino. Jezik v katerem je pisana knjiga je lep, domač in ima več novih izrazov, ki jih je pisatelj po pretežni večini prav srečno uvedel v slovenščino.

>Domači vrt< je knjiga, ki bi ne smela manjkati v nobeni slovenski hiši. Kmetu bo služila prav tako, kakor mestnim gospodinjam in šolam. Oprema knjige je prav čedna, za današnje drage čase naravnost bogata. Knjigo prav toplo priporočamo, ker ravno strokovnih knjig Slovenci prav zelo potrebujemo.

Zanimivosti.

ZANIMIVI ČASNIKI.

Noben časnik na svetu ni bil tako velik kakor ameriški »Illuminated Quadruple Constellation«. Izhajal je v tej-le obliki: visokost 2 metra in pol, širina 1,80 m, 8 strani je obsegal, po 13 oddelkov. Zadnjič je izšel leta 1850. Edini izvod, ki je zašel v Evropo, hrani kot veliko znamenitost časniški muzej v Aachenu. Drugo številko bodo izdali najbrž leta 1950. Napisana bo v njej obširna zgodovina stoletja 1850 do 1950 in bogato bo ilustrirana. Sredstva bodo dali newyorški tiskarji in založniki.

Čisto nekaj drugega kakor ta časniški velikan je bil list »El telegrama«, v Guadaluajari v Mehiki izhajajoč. A že ga je v pritlikavosti prekosil »Little Standard« (mali prapor); izhaja v Torquaju na Angleškem. Visok je samo 75 milimetrov, širok pa 60 milimetrov. En sam človek ga piše, stavi in razpošilja. Prav tako majhen listič je »Cosme Monthly« (monthly = mesečnik), ki ga izdaja majhna angleška kolonija Cosme v Paragvaju. Izhaja kot rokopis in ga pomnožujejo na pisalnem stroju.

Kar se tiče časnikarskega dela, se menda nikomur bolje ne godi kakor časnikarjem nekega velikega lista v Buenos Aires, glavnem mestu Argentine. V lahkih panama-slammikih delajo v dvoranah, kjer so klubovi stoli in kipeči divani, številni služabniki jih obdajajo in čakajo na povle. Palača časnika ima tudi dvorano za bale, veliko zbirko knjig v uporabo občinstva, z vsemi modernimi sredstvi opremljeno zdravniško sobo in pa lekarno. Zdravnik je zmeraj navzoč, če bi se urednikom ali stavecem kaj pripetilo; na željo gre pa tudi k naročnikom in bralcem časnika na dom zastoj. Na stregli palače je ogromna parna sirena, ki se takoj javi, kadar dobi uredništvo kakšno važno novico. Včasih je tako nesramna, da zbudi meščane tudi sredi noči. Policija sicer v takih slučajih časopis hudo kaznuje, z denarno globo, a časopis jo rad plača, ker mu občinstvo z nakupom lista škodo povrne.

NEZNANO PISMO LEVA TOLSTEGA NIKOLAJU II.

Večletni prijatelj Tolstega, pisatelj Birjukov, izda v bližnji bodočnosti ona dela Tolstega, ki so bila v Rusiji prepovedana. Med tem gradivom je tudi pismo, ki ga je Tolstoj poslal carju za časa verskega preganjanja in v katerem ostro obdoljuje vrhovnega prokuratorja svetega sinoda, Pobjedonosca. To zgodovinsko važno pismo se glasi:

>Vaša carska visokost Nikolaj Aleksandrovič! Menda ne veste, da se gode v Vašem imenu najgroznejši, najstrašnejši in najbrezbožnejši čini. Ako se Vam pa o njih poroča, potem so tista poročila vsa izkrivljena in z gotovim namenom pobarvana. Povzročitelj vseh teh zločinov, ki morajo ozlogoviliti vsakega poštenega človeka, je Vaš svetovalec v verskih vprašanjih, drugi Ivan Grozni, človek brez srca — vrhovni prokurator svetega sinoda, Pobjedonoscev. Na tisoče dobrih, plemenito mislečih ljudi, ki so čisti in pobožni, ki so ruski cerkvi v diko, so hedno umrli v pregnanstvu, ali pa še nadalje ginejo, ker hočejo ostati verni svo-

jemu verskemu prepričanju. Star sem že in ne bom več dolgo, a smatram za svojo sveto dolžnost — zakaj kmalu bom stal pred božjim prestolom — opozoriti Vas, da je verskemu preganjanju treba napraviti konec. Dokler v Vas ne zamre čut užaljenega ponosa, ki ga bodo brezdvomno zbudile v Vas te vrstice, premišlujte resno o mojih besedah in se ravnajte po dobrem nagibu svojega srca.

Iztrajte krutega, zlobnega Pobjedonosceva! Pomislite, da Vas ta človek kompromitira pred Rusijo, Evropo in pred zgodovino! Narodite, da se protinaravni zakon o verskem preganjanju razveljavi ne le proti sektantom, temveč tudi z ozirom na ostale narode, ki ne pripadajo k pravoslavni cerkvi. V nobeni deželi, v nobeni evropski državi ne preganjajo ljudi zaradi njih verskega prepričanja. Tale zakon ni sramota samo za Vas, temveč tudi za one uradnike, ki ga izvajajo.

Vaša dolžnost je, da napravite konec tem nečloveškim razmeram. Če se boste branili poslušati glas svoje vesti, boste sokrivi zločinov, ki se vrše v Vašem imenu, zakaj potem pač ne poznate ljubezni do bližnjega, potem ne boste imeli v življenju nobene radosti in ne boste smeli dvigniti oči k Bogu, ker Vam Bog nikoli ne bo odpustil.

Vaši Visokosti najvdanejši služabnik
grof Lev Tolstoj.

In kaj je bila posledica tega pisanja? Car ga je izročil vrhovnemu prokuratorju — in modrec z Jasne Poljane je bil izobčen iz ruske cerkve.

POREDNI BECKMANN.

Znanemu igralcu Frideriku Beckmannu (1803—1866) je položil drug igralec, ki ga po njegovem mnenju niso znali prav ceniti: »Če pridem še enkrat na svet, pa ne bom nič več umetnik«.

Nakar mu je Beckmann odgovoril: »Zdi se mi, da ste prišli že drugič na svet.«
Torej: ti nisi noben umetnik.

Neki pisatelj, prav nič nadarjen, je vsilil Beckmannu burko, ki jo je bil pisal. Prosil ga je, naj jo oceni. Beckmann mu je pisal: »Če boste prvi dve dejanji skrhali in tretje dejanje črtali, potem četrtega ni treba več. To, kar ostane, naj Vam kakšen drug pisatelj pregleda, pa mora biti dober. Potem bo pa, upam, že šlo.«

Pri kupovanju Reumatisa, sredstva proti trganju in revmatizmu, treba paziti, da ni ponarejen, kajti pravi, ki ga izdeluje edino Mestna lekarna v Zagrebu, se dobiva za Ljubljano in okolico v lekarni Leustek.

Pismo s pariške olimpijade.

(Ci našega posebnega poročevalca.)

Paris, dne 21. julija.

Zadnji teden olimpijade je napočil. V nedeljo 27. julija se slavnostno zaključijo igre VIII. olimpijade. Prihodnja se bo vršila po štirih letih, torej leta 1928. v Amsterdamu, vendar bo imel vsako leto pripravljajni odbor prihodnje olimpijade svoje seje, imenovane olimpijski kongres. Prvi tak kongres se bo vršil prihodnje leto v Pragi.

Olimpijado so letos Francozi res naravnost izborni organizirali in gre jim za to vsa čast. Urediti program za stolne tekme, najti dobre sportne prostore zanje, spraviti pod streho desetstisoče tujcev, tekmovalcev in gledalcev, to ni majhna stvar.

Vsa olimpijada se je vršila brez večjih incidentov lepo v redu. Omenim samo dva resnejša konflikta. Pri sabljanju je neki Italijan dejal, da je bil krivično sojen, njegovi rojaki so mu pritrjevali in v svoji vročelnosti so šli tako daleč, da je skoraj prišlo do čisto sirovega napada. Ker je bil Italijan diskvalificiran in moral opustiti nadaljnje tekmovalstvo, so vsi njegovi rojaki odpovedali udeležitev pri sabljaški tekmi in tako se je ta zaključila brez Italije. Več pariških listov se

je ob tej priliki ponorečevalo iz Lahov, češ da se s fašistovsko metodo ne da ničesar opraviti pri mednarodni tekmi. Tri dni pozneje se je stvar končala s tem, da so se laški sabljači med seboj dvakrat javno oklofutali, enkrat v kavarni, drugič za slovo na kolodvoru.

Francosko občinstvo se včasih tudi ni obnašalo, kakor bi se spodobilo, to so grajali sami francoski listi. Vse preveč pristransko je pozdravljalo francoske tekmece, tudi če niso zmagali; za tuje zmagače pa večkrat ni našlo priznanja. Sicer pa mnogi francoski časopisi niso bili nič boljši, vse preveč prostora so posvečali svojim tekmece, med tem ko so tekme, katerih se Francozi niso udeležili, tudi če so se pri njih dosegli od tujcev izborni uspehi, odpravile v par vrsticah brez vsakega komentarja.

Tako so vsi francoski listi uspeh Jugoslovanov pri teledabbi kar suho zabeležili in šli molče preko, med tem ko so zmagi Francoza v tenisu posvetili dolge stolpe. Finlandci in Američani, to so jim še imponirali, za ostalo se niso zanimali preveč.

Deloma je seveda to umljivo, pri takem velikem številu tekem in pri njih udeleženi narodov ni mogoče posvetiti vsem primerno pažnji.

Pri boksanju so se vršili prav resni incidenti, pri katerih je igral nacionalizem najnižje vrste svojo žalostno ulogo. Neki nefrancoski sodnik, ki je sicer pravično sodil, a v neprilog francoskega tekmece, je bil od množice izvižgan in dejansko napaden, tako da ga je pri izhodu morala braniti policija. Nekega angleškega tekmece je njegov francoski nasprotnik med tekmo prav krepko ugriznil! Anglež si je dal konstatirati rano od oficijelnega zdravnika, a čudno, komite se ni hotel zavzeti zanj, kar francoski sportni listi hudo obsodijo.

Občinstvo vseh narodov je pa čisto enako, to se je jasno pokazalo pri vseh tekmah, vsakdo ploška in navdušuje le svoje rojake-tekmece, le v izrednih slučajih se je dogodilo, da so tujci ploskali tujcem.

OLIMPIJSKI BALON.

Visoko nad olimpijskim stadijonom v Colombesu plava v zraku privezan okrogel balon. Zjutraj in popoldne se dviga v zrak, kadar je vreme ugodno. Postavljen je bil sem na račun trdnice Peugeot, tovarne za avtomobile in dvokolesa. Vstop v balon je zastoj, treba se je samo dati povabiti od Peugeotla. Posebno inozemski časnikarji se ga radi poslužujejo, da gledajo iz višine neba dol na olimpijsko množico.

Vsak potnik napiše svoj utis v knjigo, ki je na razpolago. Tu sem čital: Epitant (ime-nitno). — Très beau et très rassurant (zelo lepo in zelo pomirljivo). — Je me croyais en mer (mislim sem, da sem na morju). — Je voudrais monter plus haut (rad bi šel še višje). — In tako dalje po vsej spominski knjigi.

Ker se pa propaganda nikjer ne neha, so tik poleg vrata v urad francoskega aerokluba, kjer se človek lahko včlani.

OLIMPIJSKO ČASNIKARSTVO.

V prvem nadstropju velike hiše na št. 17 Boulevard Haussmann se nahaja Commission de presse des Jeux Olympiques (Časniški urad olimpijskih iger). Tudi tu se je izvršilo veliko delo. Izdalo se je legitimacij za 869 listov, od teh 255 francoskih, 614 inozemskih.

Med inozemskimi je 56 angleških časnikarjev, 52 iz Zedinjenih držav, 25 belgijskih, 32 mažarskih, 28 češkoslovaških, 8 iz Urugvaja, po eden iz Palestine in iz Kube, trije iz Čile itd. Občudovati je predvsem število daljnih, majhnih narodov.

Od francoskih pokrajinskih časopisov je udeleženi samo petdeset.

Ker imajo pa gotove agencije in veliki časopisi po več poročevalcev, znaša število olimpijskih časnikarjev okroglo 1100. Za časa velikega atletskega tedna so prihajali kar trumoma, bilo je zastopanih 622 časopisov od 869.

Časnikarji dobijo s svojo posebno legitimacijo zastojnske vstopnice za one olimpijske prireditve, za katere žele. Kontrola vstop-

nic pa je zelo stroga in pripetili so se že prav zanimivi slučajji. Tako prideta dva mlada fanta v sportni obleki in ponosno pokazeta svoje časnikarske vstopnice. Zahteva se od njih legitimacija s fotografijo, te seveda nimata. Policaj, Marš v zapor — kajti stadion ima tudi svoj zapor — in tu ostaneš ves popoldan, ne da bi povedala, kdo jima je preskrbel karte.

Ravnatelj velikega pariškega sportnega lista, ki nima časa priti sam, pošlje svojega šestletnega sina. Seveda so mu odvzeli in strgali vstopnico in poba je plačal, pa za drugo tribuno.

Naenkrat se prikaže pri kontroli cel ducat mladih, elegantnih dam in se silno hudejejo, ko jim odvzamejo karte in jih ne pustijo naprej. A nobena neče izdati onega, ki jim je preskrbel karte! Pa naj človek še reče, da ženske ne znajo molčati!

Neki večer pride v tiskovni olimpijski urad enajst fantov, vsi so iz iste dežele in vsi hočejo časnikarske vstopnice. Uradnik zahteva od njih potrdilo njih časopisa. In takoj ga vsi pokažejo, vseh enajst je poslal kot »časnikarjev« na olimpijado urednik evnega in istega lista. Naravno, da se jim ni ustreglo.

Splošno pa gre vse dobro, velika časnikarska tribuna v Colombesu ima 238 sedežev in ta je še največkrat polna.

Se nekaj, da končam. Povedalo se mi je, da je nek inozemski časnikar prodal svojo legitimacijo in znak za 50 frankov, kar na vsak način ni bilo »chica«. Ni se mi pa reklo, kateri narodnosti pripada...

Pevska zveza.

Pevska zveza v Ljubljani naznanja, da se vsled važnih (lokalnih) zaprek občni zbor ne more vršiti v nedeljo 27. t. m. temveč se bo vršil pozneje. Čas pravočasno naznanimo. Vse priprave veljajo! Zbori naj se pridno vežbajo za nastope in takoj javijo, kaj bodo pe-li! Pišite takoj, če potrebujete legitimacije za polovično vožnjo po železnici, in priložite po 2 Din za legitimacijo in poštino! — Občni zbor bo bržkone v drugi polovici avgusta. — Odbor.

Dijaški vestnik.

Vsem dijaškim Orlo! Nastop dijaškega orlovskega okrožja, ki je bil določen za 27. t. m. popoldne na Medijatomem dvorišču v Ljubljani, se iz važnih vzrokov ne vrši ta dan, ampak se preloži na poznejši, ugodnejši čas. Odbor D. o. o.

Turistika in sport.

SK Jadran. Odborova seja v petek pri Roži ob pol osmih, članski sestanek ob pol devetih. Udeležba radi važnosti obvezna za vse sekcije.

Darovi.

Za družino Rudolfa Juvana, žrtev Orju-ne: Uradništvo Gospodarske zveze 170 Din Srčna hvala!

Poizvedovanja.

Izgubili so se 22. t. m. nadohnik od Dunajske ceste skozi gozd do Save. Najditelj se prosi, da jih odda proti nagradi, Kongresni trg 16, pritličje levo.

Našla se je mala vsota denarja. Dobi se v upravi »Slovenca«.

Pisica (volčje pasme), ki sliči na ime »Hundje« se je zatekla včeraj popoldan. Kdor bi vedel za njo, naj sporoči proti nagradi Kolodvorska ulica 18, (Korošec).

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Painrom. difference v C	Nebes. vetrovi	Pogodov. v mm
23. 7. 21 h	733.0	19.4	2.1	d. obl. zab.	
24. 7. 7 h	735.6	13.5	2.3	megla	6.4
24. 7. 14 h	734.4	23.1	2.3	jasno j. zab.	

PRODAJALKA

mlajša moč, se sprejme s 15. avgustom. Ponudbe s sliko pod »Poštni predal 12 — Rogatec«. 4183

Dr. Jos. Stojc ne ordinira

do konca avgusta t. l.

Kupim stelaže in pulte. Mar. Tehovnik, poš. ležaje. Spodnja Šiška — Ljubljana 7.

200 - 300.000 Din

POSJILA sprejme podjetje, ki nudi popolno varnost in dobro obrestovanje. Pisemne ponudbe na upravo lista pod »Garancija«. 4134

Tehnično sposobnega

obratovodjo

sprejme premoženje Ključarovi na štajerskem. Stanovanje in kurjava prosto, plača po dogovoru. — Pisemne ponudbe z navedbo usposobljenosti in dosedanjega službovanja na Slovensko premoženjsko družbo z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

IZLOŽBENA OKNA

4 komadi, kompletni, z železnim rolo in steklom 8 mm deb., velikost svetlobe 200 do 200 cm, se po ugodni ceni prodajo. — PARNI STROJ S KOTLOM P. H. 18 se zaradi elektrifikacije za ceno 15.000 Din prodajo. Ivan Černe, št. Vid nad Ljubljano.

Nemška detelja

se prodaja za košnjo. Dotična parcela je velika čez 4000 m², s kozolcem, in se da v najem. Nahaja se poleg kamniške proge. — Poizve se v Šp. Šiški, Lepodvorska ulica 253.

EDINO JUHAN

NADOMESTI IN PREKOSI OKUS IN PEDIJNOST MESA V HRANI

PRVEGA STROJNIKA

ki je vešč montaže Francoskih turbin, generatorjev, transformatorjev, daljnovodov visoke napetosti in motorjev, išče za centralo v Zireh Ing. A. STEBL, Ljubljana, Dunajska cesta 1, IV. nad.

Suha drva

odrezke od parket, bukova in hrastova, prodaja po znižani ceni. Pri odjemu vsaj enega voza dostavim iste na dom. — Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

Kupuje tudi

vsako množino hrastovih in bukovih hlodov za žago po najvišjih dnevnih cenah. — Ponudbe z oznabo cene, kvalitete in množine franko vagon. 4062

Prodaj nov »INDIAN SCOUT« MOTOCIKL 7/5 HP. radi bolazni. Naslov v upravi lista pod št. 4152.

Mesečna SOBA

z verando, blizu glavn. kolodvora, se odda s 1. avgustom. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 4154.

DAMA se najhitreje modernizirano in okusno počee z uporabo

lasnega obročka

Vedno velika izbira vpletk (kit). Priporočam se za vsa lasna dela kakor tudi za barvanje sivih las z »L'Oreal Hene«, tudi v modni barvah. M. Podkrajšek, Irizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32.

Lep črn premog

s 4 do 5000 kalorij, franko Ormož, tona po 300 Din, PRODAJA Slovenska premoženjska družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.

MERAKL

barve, črnila, lake, kiti, emajle, čopiče in zamačeno čisti firnež najboljšje kakovosti nudi

Medič-Zankl družba z o. z.

Marjbor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana — Medvode.